

Izhaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.
—
Oglas po tarifu.
—
Uredništvo:
Ljubljana, Knaflcova ulica št. 5/1.
Telefon št. 72, ponoči tudi
št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišтво: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 493
Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.
—
Račun pri poštnem čeku, zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 - Praha čisto 78.180
Wien, Nr. 105.241.

Poslanec Vilder o militarizaciji mini- strstva prometa

V podrobni razpravi sta bila včeraj sprejeta proračuna mini-
strstva prometa in pošte. — Tehni argumenti poslanca Vilder-
ja proti militarizaciji ministrstva prometa. — Zanimive števil-
ke ministrstva pošte.

Beograd, 25. marca, p. Seja Narodne
skupščine se je začela ob 9. dopoldne
er se je nadaljevala razprava o proraču-
nu prometnega ministrstva. Govorili
so dr. Žanič, Agatonovič, nato pa sa-
mostojni demokrat Vilder.

Poslanec Vilder je povdarjal, da bo
SDS glasovala proti proračunu ne
samo iz političnih razlogov, temveč tu-
di iz osebnih razlogov, ker na mestu
ministra, katero naj bi zavzemal narod-
ni poslanec, sedi sedaj aktivni general.
Njegovo imenovanje ni v duhu našega
parlamentarne sistema. Narod voli
poslance in iz poslanskih vrst se izbira
vlada. Prav za prav narod voli ministre,
ki naj upravljajo državo, ne pa generali.
Samo enkrat je prometni minister na-
pravil koncesijo našemu parlamentu, ko
je prišel v skupščino v civilni obleki.
Volitev generala za ministra pomeni ne-
zaupanje narodu, ki nas je izvolil, po-
meni pa tudi, da večina nima v svoji
sredji sposobnega človeka za tako me-
sto. Dr. Korošec in njegova stranka
sta se meseca decembra hvalila, da niso
hoteli vstopiti v vladu in da so v zad-
njem trenutku odklonili svoj pristanek
baš zato, ker je v vlado vstopil aktivni
general. Po preteku enega meseca pa je
Korošec vstopil v kabinet Uzunoviča, v
katerem zopet sedi aktivni general.

Da se ne bo napačno razumelo, go-
vornik izjavi željo, da naj bi se v teh
njegovih besedah ne videla tendenca
proti vojski. Vso čast dajemo naši na-
rodni vojski. Vemo, koliko je vredna za
državo in narod in kakšne nade polaga-
mo nanjo za bodočnost, toda baš to
opravičuje trditve, da ni treba, da bi bil
aktivni general minister. Vojska pride
na vrsto potem, da rešuje, kadar nima
politika. Za vojsko bi bilo mnogo boljše,
ako bi general Milosavljevič ostal v
njej. Minister je zapustil svoje dobro
mesto ne v njegovo škodo, temveč v
škodo misije, ki jo ima narodna vojska.

Govorilo se je, da je postal minister
kot strokovnjak. Govornik citira pisanje
bivšega mornariškega ministra na An-
gleški lorda Churchilla, ki se nepo-
voljno izražajo proti vsem generalom za-
vezniških in nemških ter trdi, da so
generalji kot komandanti delali velike
pogreške. Po mnenju Churchillovega so
civilni ljudje strokovno stvar boljše raz-
umeli nego generali.

General bi lahko postal prometni mi-
nister zato, da uvede v promet vojaško
disciplino, toda najprej bi bilo treba, da
imamo dobro urejen vojni park, da se
uredi telefon in druge tehnične pripo-
močke, ker ni zadosti, da se samo ko-
mandira. Razumljivo bi bilo, da pride
general za prometnega ministra v času
mobilizacije ali vojne, nerazumljivo pa
je, da imamo generala za prometnega
ministra sedaj.

Niso na dnevnem redu vojaški pro-
blemi, temveč gospodarski, pri čemer
se je pokazalo, da naš minister ni stro-
kovnjak za ta vprašanja, kar se dobro
vidi po njegovem trimesečnem ministri-
vanju.

Govornik citira amandmane, ki jih
zahteva minister in po katerih naj bi se
izvedla komercializacija državnih
železnic. Kako slabo je prometni mi-
nister nameraval komercializacijo, do-
kazuje najbolj slučaj rečnega brodar-
stva, ki izkazuje strahovit deficit, od-
kar ga vodi ta prometni minister. Mi-
nister je izjavil, da potrebuje za uredi-

tev prometa dve in pol milijardi dinar-
jev. Da se promet uredi s tolikimi de-
nariji, ni treba biti strokovnjak.

Minister se kot general tudi nič ne
razume na tarifno politiko. Tarifna po-
litika je jako važna stvar za povzdigo
našega gospodarstva in izmenjavo bla-
ga v naši državi, o kateri minister ne
razume ničesar in ne more tu nič kori-
stiti. Posl. Vilder je navajal, da so se-
danje tarife drage, da jih je treba
zmanjšati, minister pa trdi, da so tari-
fe premajhne. V dobi gospodarske kri-
ze se morajo tarife zmanjšati.

Govornik je konstatiral, da je v zad-
njih 6 do 7 mesecih delo prometnega
ministrstva pokazalo strahovit deficit,
ki znaša nad 100 milijonov na mesec.
Protestira, da se je v sedanji proračun
vstavilo vsega 20 milijonov za zgradi-
tev novih železnic, da se ničesar ne
določa za železniško progo Krapina -
Rogatec, da se nič ne stori za izgradi-
tev prog, ki bi vezale našo državo z
Jadranskim morjem, dočim se samo za
lokalni most v Pančevu daje 40 milio-
nov dinarjev. Zahteval je, naj se posve-
ti večja pozornost domačim tovarnam
za popravilo voznega parka. Domače
delavnice za popravilo vagonov in lo-
komotiv nimajo dovolj posla in mora-
jo odpuščati delavce, inozemske tvor-
nice pa imajo z našimi vagoni veliko
posla tako, da je zato vrednost njih-
ovih akcij poskočila.

Posl. Vilder je izjavil, da je sedanji
prometni minister general Milosavlje-
vič s svojim ekspozejem in z vsem do-
sedanjim delom pokazal, da ni stro-
kovnjak, v skladu česar bo SDS glasovala
proti proračunu prometnega minist-
rstva. (Burno odobravanje na levi.)

Popoldne se je razprava nadaljevala,
nakar je vladna večina izglasovala pra-
račun prometnega ministrstva ob 20.30
zvečer.

Takoj nato se je začela razprava o
proračunu poštnega ministrstva. Za-
stopnik ministra pošte Vasa Jovanović
je podal ekspoze, v katerem je navajal,
da imamo 793 državnih pošt, 859 pogod-
benih pošt, 382 pomožnih pošt in 1428
občinskih pošt. Občinske pošte so samo
v Srbiji. Prenos pošte se vrši na 120
železniških progah, v dolžini 25.405 km
dnevno. Parobrodni promet pošte se
vrši na 60 linijah v skupni dolžini 19.060
milj. Ostali poštni promet se vrši s pri-
vatnimi avtomobili. Minister je nadalje
omajal ukrepe za uvedbo značne pošte
pri nas.

Poslna hranilnica je imela 13.627 če-
kovnih računov, ki so znašali skupno
40.575.062.634 Din. Poslna hranilnica je
absolutno aktivna, ne stane države niti
5 par, nudi pa državi velike koristi.

V preteklem letu se je otvorilo 49 no-
vih brzojavnih prog. Brzojavno omrež-
je obsega 201.774 km. Veliko se pričaku-
je od kablja, ki se bo kakor že po-
vsod drugod, uvedel tudi pri nas. Na-
dalje je navajal število radio-telegrafov
ter radio-telefonov.

Nato so govorili Pera Marković, dr.
Superina, Ceda Kokanović in dr. Pernar.
Med govorom dr. Pernarja je pri-
šlo opolnoči do velikega prepira med
opozicijo in radikali, nakar je večina iz-
glasovala proračun ministrstva pošte in
brzojava. Prihodnja seja bo jutri ob 9.
z dnevnim redom: Proračun poljedel-
skega ministrstva.

Sarina na motorni špirit ne računa.

Finančni odbor je svoje delo nadaljeval
popoldne ob 3. do 5. Pri št. 89 b se je raz-
vila velika razprava. Ta člen predvideva
pooblastilo finančnega in gradjevinkega
ministra, da se v dogovoru s finančnim
odborom potome uredi izpremembe zakon
o kalderinini od 1. 1911 ter da se prilagodi
sedanjim prihodkom in potrebam. Demetrovič
smatra, da kolikor take take sploh morejo
obstoje, da jih je treba prepustiti mestom,
da jih ona sama vodijo. Kaldermina je dan-
es v stvari s svojim visokimi zneski drugi
davek na poslovni promet, vsi gospodarski
krogi pa zahtevajo, da se sploh ukine davek
na poslovni promet.

Za amandmani finančnega ministra se je
pričela razprava o amandmanih trgov-
ništvu. Na vrsti je bil amandman 158 a
ki govori o izpremembi voljnega reda za
Jubljansko trgovniško zbornico. Proti vlad-
nemu predlogu sta govorila Popović in De-

metrovič, podpiral pa ju je dr. Žanič. Na
ugovor opozicije je minister Simonović izja-
vil, da smatra, da odgovarja načelu demo-
kracije, da se uvede v to korporacijo volilni
sistem z enako pravico glasovanja. Sa-
mostojni demokrati so posebno ugovarjali,
da se to vprašanje rešuje parcialno samo
za ljubljansko trgovsko zbornico, ker so se s
tem omogoča, da se v interesnem telesu
majoriziralo gospodarsko močnejši in va-
žnejši elementi. Zahtevali so, da se sklepanje
o tem vprašanju odgodi in da vlada pred-
loži nov zakon o trgovskih zbornicah sploh,
ker trgovniško ministrstvo že izdeluje ta re-
ferat. Zakaj naj bi se reševalo to samo za
eno zbornico, ne pa za vse skupno! Ta
amandman je bil predložen iz strankarskih
razlogov radi tega, da se s tem poplačajo
klerikalci za njihovo pomoč vladi. Poslanec
Smodej je izjavil, da je to relormo odre-
dil bivši minister dr. Krajač. Ta člen je
vlnada večina sprejela.

Nato je bil sprejet člen 158., ki se tiče za-
kona o obrtnih sodiščih. Potem so razprav-
ljali o amandmanih pravosodnega minist-
rstva, ki določa, da sodniški in odvetniški iz-
piti veljajo, položeni kjerkoli za vso drža-
vo. Razvila se je velika debata, katere so se
udeležili Popović, Banković in drugi. Skle-
panje je odloženo na jutri, ko se razprava
otvori zopet ob 7.30.

Dr. Krajač demantira posl. Smodeja.

Povodom izjave poslanca Smodeja, da je
amandman, s katerim se izpreminja volilni
red za ljubljansko Trgovsko zbornico, bil
predlagan po bivšem ministru dr. Krajaču,
je dr. Krajač prosil vašega dopisnika, da v
«Jutru» objavi, da je ta navedba netočna.
Nasprotno je res, da je dr. Krajač izdelal vo-
lilni red, ki je sedaj veljaven za ljubljansko
Trgovsko zbornico in da torej sedaj on
nima razloga, da bi svoje delo izpreminjal.
Dr. Krajač brani sedanji volilni red in pra-
vi, da je dober in da je on nameraval po pri-
meru tega voljnega reda razširiti ga na vso
državo, ako se v Ljubljani izkaže.

Možnost novih komplikacij v Nemčiji

Ker poteče poleti veljavnost zakona o
zaščiti nemške republike, obstoja mož-
nost Vilimovega povratka, ako se ne
ustvari drug zakon. — Nemški vladni
krogi v skrb.

Berlin, 25. marca, d. Pruski ministrski
predsednik Braun je poslal državnemu kan-
celjeru dr. Marxu pismo, v katerem ga opozor-
ja, da poteče z 21. julijem t. l. veljavnost za-
kona o zaščiti republike. Kazalo bi, da se ta
zakon podaljša, ali pa da se pravčasno
ustvari kakšna druga zakonska določba sli-
čnega vsebine. Nevarnost je namreč, da se po
teku sedanjega zakona povrne bivši cesar
Viljem v Nemčijo, kar utesne imeti nevar-
ne posledice za red in mir v državi. Ako pa
bi se že vrnil, naj bi se z zakonskimi dolo-
bami omejilo njegovo svobodno kretanje.
Državna vlada je vzela to pismo v resno raz-
pravljanje.

S tem v zvezi priobčuje «Vossische Zeit-
ung» nekaj pism, ki sta si jih poslala držav-
ni tajnik pruske vlade Weissmann in vr-
hovni pooblaščenec Hohenzollernove, bivši
polkovnik Kleist. Weissmann je opozoril pol-
kovnika v svojem pismu na vesti, da se na-
merava cesarjeva soproga Hermina naseliti
v Berlinu v palači na cesti Unter den Lin-
den. Ako se to res zgodi, bi morala pruska
vlada odkloniti vsako odgovornost za var-
stvo stanovanj te palače. Kleist je odgo-
voril državnemu tajniku, da se Hermina ne
misliti nastaniti v Berlinu, ampak da je dala
le urediti nekaj sob, kjer bi prebivala, ka-
dar bi mimogrede prišla v Berlin.

Iz vsega tega se vidi, da se cesarjeva žena
res misli nastaniti v Berlinu, zamenkrat le s
presledki. Viljem bi ji seveda kmalu sledil,
ako poteče zakon o zaščiti republike brez
primerne nadomestila. Z raznih strani se
čuje, da se misli razcesar res nastaniti v
Homburgu vor der Höhe, kjer bi takoj zašel
razpredati svoje politične niti, k čemu ga
zlasti sila žena, ki ima izredno politične in
dinastične ambicije.

Značilen za razvoj te zadeve je tudi go-
vor, ki ga je imel bivši pruski notranji mi-
nister Severing v deželnem zboru. Rekel je,
da je svoj čas dovolil bivšemu prestolona-
sledniku povratek, ako ostane v Nemčiji le
zasebnik, kar je tudi obljubil. Dosej mu
ne more nihče dokazati, da je prelomil besedo.
Vendar se prestolonaslednik udeležuje
prireditve, ki v skladu njegove prisotnosti do-
bi vajo značaj izjavitelj v monarhistični smeri,
kar vedno bolj vzneirja narod.

Medparlamentarna antanta med Francijo, Belgijo in Malo antanto

Praga, 25. marca, s. «Prager Presse» po-
roča, da se snuje med državami Francijo,
Poljsko, Rumunijo, Jugoslavijo, Belgijo in
Češkoslovaško medparlamentarna antanta.
Ta institucija naj bi bila demokratičen or-
gan za mednarodne sporazume v raznih
aktuelnih vprašanjih glede ohranitve miru
in v vprašanjih pozitivnega sodelovanja
med narodi.

Spor v bolgarski vladni stranki

Sofija, 25. marca, p. V političnih krogih
se že javno razpravlja o sporu v Demokra-
tičnem Zgornju, ki je nastal med Ljap-
čevim in Cankovom. Zadnji je zahteval,
da se takoj izvrši rekonstrukcija vlade, da
morejo biti sprejeti v kabinet nekateri nje-
govi ljudje. Ministrski predsednik Ljapčev
je ta predlog odbil pristajajoč le na re-
konstrukcijo kabineta šele po izvršenih vo-
litvah. Demokratije pritiskajo, naj nadome-
sti g. Borova na položaju ministra zunanjih
del g. Tomov. Cankov pa se temu najod-
ločneje protivi in preti celo z razcepom
«Demokratičnega zgornja».

V Rimu hitijo z zatrijevanjem, da je incident že poravnal!

Iz bojazni pred objektivno preiskavo. — Istočasno pa priobčuje
fašistično časopisje nove klevete proti Jugoslaviji. — Še ne po-
trjena vest o nemškem sodelovanju pri eventualni preiskavi.

Rim, 25. marca, s. Poluradna agentu-
ra «Radio» zavzema danes stališče v
italijansko-jugoslovenskem sporu ter
prihaja po nekaterih skeptičnih opazo-
vanjih glede politične vrednosti medna-
rodne preiskave do sklepa, da je inci-
dent v bistvu že poravnal.

Italija je opozorila, tako poroča agen-
tura, velesile na dvomljivo zadržanje
Jugoslavije v Albaniji. Odgovorni kro-
gi Jugoslavije so podali formalno izjavo,
da alarmantne vesti niso resnične in da
navdajajo Jugoslavijo mirovne težnje.
Sedaj je treba počakati potrditve teh
trditve, ki mora priti v najkrajšem času.
Italija želi s svoje strani živeti v do-
bri slogi z Jugoslavijo, ki najbolji pod-
pira njeno uvozno in izvozno trgovino in
s katero je Italija sklenila tudi prijateljs-
ko pogodbo. Mir med Beogradom in
Rimom se bo kmalu vrnil, kakor hitro
bo Jugoslavija priznala lojalnost Italije
ter se ne bo vedno posluževala inciden-
tov z Italijo v notranje-politične na-
mene.

Milan, 25. marca, s. «Corriere
della Sera» zatrjuje, da bo mogla
mednarodna anketa je polagoma napre-
dovati s svojim delom, dočim bo lahko
Jugoslavija v par dneh ustavila vo-
jaške ukrepe proti Albaniji ter jih pri-
kri-la. Lahko je premestiti enega ali dva
polka na drugo mesto, lahko in hitro se
prenese municija in ravno tako se lah-
ko odstranijo brez sledu nove komande,
preden bo komisija sestavljena. Kljub
temu pa ima Italija dober namen, da se

udeleži dela v tej komisiji v zavešti, da
so ti dogodki že sami po sebi zaščitili
Albanijo pred zunanjimi avanturami.

Glede položaja v Albaniji pravi list,
da je mir in trden. Italija želi, da osta-
ne tako tudi v bodoče, in sicer na eni
strani radi pravice, ki ji lahko zahteva
tamka vsled gospodarske inicijative, na
drugi strani pa zato, ker Albanija ni tako
zelo balkanska država, kakor zatrjuje-
jo v Beogradu, temveč jadranska drža-
va, Italija pa mora odstraniti Jadrana za-
stopati svoje neposredne interese.

Pariz, 25. marca, o. Francosko-an-
gleški načrt glede preiskovalne komisi-
je v Albaniji je bil včeraj definitivno se-
stavljen in danes predložen Jugoslaviji
v odobritev. Po sprejetju tega načrta
od Jugoslavije, bo Francija vprašala tu-
di Italijo za odobritev. Preiskovalna
komisija bo sestavljena iz angleških,
francoskih in nemških oficirjev, Jugo-
slavija in Italija bosta naprošeni, da
imenujeta svoje zastopnike. (Zdi se, da
ta vest ni popolnoma točna, Op. ur.)

Berlin, 25. marca, s. Listi poročajo,
da je angleški poslanik včeraj obiskal
zunanjega ministra dr. Stresemanna in
mu sporočil željo angleške vlade, naj bi
se Nemčija udeležila z jugoslovenske
strani predlagane preiskave ob albanski
meji. Dr. Stresemann si je odločitev
pridrži, povdaril pa je že v naprej, da
se bo Nemčija udeležila te preiskave le
pod pogojem, da se vse udeležene drža-
ve strinjajo z udeležbo Nemčije. Urad-
nega potrdila te vesti še ni.

Peričevo poročilo načelnikom parlamentarnih klubov

Včeraj se je vršil prvi sestanek med šefi parlamentarnih sku-
pin in zunanjim ministrom dr. Peričem, ki je poročal o razvoju
dogodkov. — Kontrola nad Madžarsko je bila odpravljena spo-
razumno z Malo antanto.

Beograd, 25. marca, p. Povodom si-
nočnega pisma, ki so ga poslali načel-
niki parlamentarnih skupin predsedni-
ku Narodne skupščine z zahtevu, da se
skliče seja šefov skupin radi sklepanja
o načinu, po katerem naj bi zunanji mi-
nister dr. Perić obveščal šefe skupin o
najnovejših dogodkih, posebno pa o
vprašanju odprave vojne kontrole na
Madžarskem, je bila danes dopoldne ob
11. do 13. seja pod predsedstvom Marka
Trifkovića. Prisotni so bili Svetozar
Pribević, Ljuba Davidović, dr. Sibe-
nik, dr. Trumbić, dr. Radonjić, dr. Hohn-
jec, Salih Bajić, Joca Jovanović in dr.
Nikić. Prisotni je bil tudi zunanji mi-
nister dr. Perić, ki je obvestil načelnike
o najnovejšem stanju stvari in obljubil,
da bo stalno z njimi v kontaktu in jim dajal
potrebna obvestila o toku dogodkov.
prosil pa je, da bi odstopile od zahteve,
da bi se o tem dajala obvestila v Narod-
ni skupščini. Šefi so nato pristali pod
pogojem, da jih minister stalno obdrži
v kontaktu. V tem smislu je bil o tej se-
ji izdan tudi komuniké.

Beograd, 25. marca, p. Kakor izve vaš
dopisnik, je na tej seji šefov skupin mi-
nister dr. Perić obvestil šefe, da je bila
vojna kontrola na Madžarskem odpravi-
ljena po sporazumu z Malo antanto.

Glede našega spora z Italijo je minister
izjavil, da dosedaj od naše države od
nobene strani ni bila zahtevana anketa,
niti ni naša vlada pristala na tako an-
keto, ki bi kršila suvereniteto naše dr-
žave.

Beograd, 25. marca, p. Povodom in-
cidenta, ki ga je izzvala Italija, je med-
zavezniška federacija frontnih bojvni-
kov poslala v Beograd brzojavko, s ka-
tero pozivlja našo zvezo, da deluje na
to, naj se incident poravnava brez posled-
ic. Sličan apel je bil poslan tudi itali-
janski zvezi. Naša zveza je odgovorila,
da odklanja odgovornost naše države in
našega naroda, povdarja veliko miro-
ljubnost in pravi, da je povod in krivda
za incident na drugi strani, kjer so šli
tako daleč, da so žalili brez vsakega
povoda tudi čast našega kralja.

Bolgarija in naš spor z Rimom

Beograd, 25. marca, p. V vladnih krogih
z zadovoljstvom zasledujejo pisavo bolgar-
skega tiska, ki piše zelo ugodno o italijan-
skem sporu, ter napada fašiste. Pri tem je
zanimivo, da dela to tudi vladni bolgarski
tisk.

Ameriško-angleški ultimatum zaradi dogodkov v Nankingu

Po zavzetju Nankinga kitajske čete streljale na inozemce. —
Veliko mrtvih in ranjenih. — Kritičen položaj.

London, 25. marca, (lo.) Resne vesti iz
Nankinga o požiganju in ropanju v delih
mesta, kjer prebivajo tuji, so napravile v
političnih krogih silen utis. Iz nepopolnih
vesti sledi, da so iskali tuji zavetja na vi-
šinah nad Modro reko. Le malo Angležev je
ostalo v angleškem konzulatu, ki je bil po-
zneje obstreljevan s topovi. Ubit je bil zdrav-
nik Satchwell Smith, angleški konzul Bert-
ram Giles in neki drugi angleški državljani
pa sta težko ranjena. Kitajsko topništvo je
tudi obstreljevalo tuje, ki so se zatekli na
grit. Končno je prišla na pomoč angleška
krizarka «Emerald» in dva ameriška rušil-
ca, ki sta takoj pričela obstreljevati okoli-
čnica in s tem omogočila odhod tujcev.

Takoj nato so bili poklicani na krov an-
gleške krizarke poveljniki kantonskih čet,
katerim je bil izročen ultimatum. V slučaju,
da ta ne bi bil sprejet, bi ameriške in an-
gleške oblasti smatrale Nanking kot ope-
rajsko ozemlje.

Sanghaj, 25. marca, (na.) Po zadnjih po-
ročilih je položaj v Nankingu zelo kritičen.
Angleške in ameriške oblasti so naletele pri
pogajanjih s Kantonci na velike težave. Da-
nes je prisel v Nanking general Sanghaj-
šek.

Sanghaj, 25. marca, s. Brzojavka, oddana
ob 16. v Nankingu, sporoča, da so se po-
gajanja radi odhoda inozemcev iz mesta raz-
bila.

Washington, 25. marca, s. Državni tajnik
Kellogg in mornariški tajnik Wilbur sta ime-
la daljši razgovor o položaju, ki je nastal

vsled usmrtilive ameriških državljancev v
Nankingu.

Washington, 25. marca, s. Brzojavka po-
veljnika ameriškega brodogradnika na Kitajskem
admirala Williama, ki jo je poslal mornari-
škemu departementu, zatrjuje, da se je po-
srečilo spraviti zaostale inozemce iz Nankinga
na krov angleških in ameriških ladij. Me-
l izpraznitvijo so angleške in ameriške ladje
streljale iz topov, da krijejo odhod inozem-
cev. Gotovo je, da je to obstreljevanje za-
htevalo med Kitajci mnogo žrtv. V Nankingu
je prisel ameriška krizarka Isobell, na
čije krovu je 200 mornarjev.

London, 25. marca, s. Po vestih iz Pekin-
ga, je ameriški poslanik na Kitajskem izdal
vsem ameriškim konzulatom nalog, naj ol-
pravijo vse ameriške državljane, ki so stal-
no naseljeni v krajih Sanghaj, Nanking, Fu-
čau, Hankau, Kanton, Kiangang in Alhui. Iz
Nankinga poročajo, da tamkaj pogrešajo 14
Angležev in 150 Američanov.

Bethlenov obisk v Rimu

Rim, 25. marca, os. V političnih krogih za-
trjujejo, da bo madžarski ministrski pred-
sednik grof Bethlen prišel v Rim 5. aprila
dopoldne. Spremljal ga bo na potovanju ita-
lijanski poslanik v Budimpešti grof Durini.
Iste dan bo imel razgovor z Mussolinijem,
ki mu pripisujejo v diplomatskih krogih ve-
lik pomen. Grof Bethlen bo ostal v Rimu te-
den dni.

Važne ugotovitve angleškega konzula v Albaniji

Ob naši meji vse mirno, pač pa se nekaj pripravlja v Albaniji!

p Beograd, 25. marca.

Dočim se ne samo v naši, temveč tudi v vsej evropski politični javnosti in diplomatiki krogi še vedno razpravljajo o načinu, po katerem bi se mogel ves svet prepričati o nepristranskem položaju na albanski-jugoslovnski meji, je brez oziroma na vsa ta razglabljanja vzel angleški konzul v Borči v Albaniji popolno palico in se napotil v Bitoli, da med potjo na lastne oči pregleda jugoslovnsko-albansko mejo na vsem onem delu proti Tirani, na katerem se po zadnjih trditvah pripravlja vpad naše vojske na albanski teritorij. Poročilo angleškega konzula popolnoma potrjuje vse neosnovanost rimskih vesti, in sicer tako kategorično, da je danes sploh že vprašanje, je-li še potrebna kontrola z obeh strani meje.

Današnja »Politika« prinaša v uvodnem članku in z debelim tiskom naslednje poročilo svojega poročevalca:

»Po dvodnevem bivanju v Bitoli in okolici je angleški konzul v Albaniji gospod John Purcell odpoval davi v Korčo. G. Purcell je dvakrat posetil velikega župana g. Matkovića ter se informiral o naših razmerah, zlasti pa o razmerah v tem kraju. Predvčerajšnjem in včeraj je napravil gospod Purcell nekaj izletov v smeri grške meje do Prilepa in za tem do Ohrida in Struge. Nameraval je iti tudi do Debra, toda se je moral radi prekratkega časa vrniti. Kljub temu, da predstavniki oblastev trdovratno demantirajo, da bi bil prišel angleški konzul v kaki posebni misli, se vendar smatra na njegov prihod z ozirom na italijanske obtožbe o naših vojaških pripravah za posebno važen. Smatra se, da njegovo bivanje v tem času ni le slučajno, ampak da ima prav poseben značaj.

Tudi sam gospod Purcell ne trdi, da bi bil došel v kaki posebni misli, vendar ne prikriva, da so ga razburile alarmantne vesti o našem vojnem razpoloženju, katere so Italijani tako brezobzirno in v večje spravili skozi svoj in angleški tisk.

Po povratku iz Struge takoj po večerji v »Rojalu« je podal Purcell, ki zelo dobro pozna razmere na Balkanu, s posebnim zadovoljstvom vtise s svojih izletov in je kategorično pobijal italijanske trditve.

»Torej niste videli ničesar od vsega onega, kar trdi Italijani,« sem vprašal g. Purcella. »Kakor veste, trdijo oni, da

se mi resno pripravljamo in da že vršimo mobilizacijo.«

»Kaj se!« je odgovoril z nasmehom g. Purcell. »Toda da vam povem resnico: Preden sem odšel proti Bitoli, so mi natrpali glavo, tako da sem imel vtis, da ste pripravljeni na vse in da je vaš vpad na Albanijo le še vprašanje dneva. Toda kaj sem tu našel? Prehodil sem več sto kilometrov ob meji in globlje ter sem videl na tej poti 6 vojakov: dva na potu proti Prilepu in 4 na potu Bitoli-Struga! Vse ljudstvo opravlja svoje posle. V Strugi n. pr. se ljudje borijo s komarji in z malarijo ter se smejejo italijanski brigi za Albance. Prej bi mogel reči, da se v Albaniji nekaj pripravlja ...«

»Kačaki in Italijani ...«, je pripomnil nekdo za mizo. G. Purcell je zmignil z rameni ter se nasmejal.

Nato je govoril angleški konzul o težkih gospodarskih razmerah v Albaniji ter zlasti razpravljaj o novem denarnem sistemu, s katerim so Italijani osrečili Albance ter nam je pokazal nove albanske novčanice po 25 zlatnikov.

»Kakor vidite, so jim dali oni papir; zlato in srebro pa, ki je bilo v prometu, so potegnili nase,« je rekel g. Purcell ter napravil pri tem značilno gesto z roko.

Po trditvah g. Purcella se v vsej Albaniji skoro v vseh smereh občuti italijanski vpliv ter se on ne čudi, da je došlo do tega razburjenja, tembolj ker smatra, da je naša propaganda v inozemstvu tako neznatna, da je skoro ni.

»Mnogo je k temu doprinesel tudi neki visoki italijanski funkcionar, ki je ...«

Toda g. Purcell ni hotel končati svoje misli pustivši jo nam, da si jo razložimo.

V daljnjem razgovoru z g. Purcellom je bilo opaziti, da je velik prijatelj Albanije; je pa prav tako objektivni v presojanju odnošajev med nami in našimi sosedi, ker je prepričan pacifist, ki se odločno zavzema za mir na Balkanu in za načelo: Balkan balkanskim narodom. G. Purcell je velik poznavalec vzhoda in balkanskih razmer. Razen francosčine obvlada odlično grščino in nekaj malega albanski.

S tega potovanja odnaša najboljšje vtise o redu in delu na kulturno gospodarskem napredku teh krajev. Pri odhodu je izrazil željo in potrebo, da se angleški kapital zainteresira za naša prirodna bogastva, ki so jih zlasti polne južne pokrajine.

Vrednost albanske avanture

Italija misli, da si pridobi sigurno osnovo za nadaljno prodiranje na Balkan, ako se ustanovi v Albaniji. Ta domneva je morda do neke mere upravičena. Zakaj kakor daleč pogledamo nazaj v zgodovino, vidimo, da se je v Italiji takoj pokazala težnja prisvojiti si vzhodno jadransko obalo, osobito med Medovskim zalivom in Jonskimi otoki. Stara rimska država je imela komaj v posesti bližnje otoke na zapadu, ko je že poskusila razširiti si svojo oblast med zapadno balkansko obalo prav v tem predelu.

Toda napadna so računi, da se da Balkanski polotok osvojiti v tej smeri. Osvojitev vzhodne jadranske obale, kakor so jo na primer izvršili v srednjem veku Benečani ali do neke mere stari Rimljani, je pomenila pač zagotovitev posesti nad tem morjem, toda več ne. Notranjosti našega polotoka si nobena vnanja država ni osvojila v smeri z Jadranskega morja; to je fakt, ki se ne da zanikati. Rimljani so si osvojili notranjost šele, ko so preko sedanjega slovenskega ozemlja prodrli do srednjedonavskega nižavja, osobito pa, ko so se utrdili v Makedoniji, in iz nje prodrli po dolini Vardarjevi proti severu. Za vse to so bili dani pogoji v prirodi zemlje, v gorovjih in dolinah; v smeri od Jadranskega morja je polotok težko prehodni, v smeri od Solunskega zaliva proti severu pa ga je lahko prekoračiti.

Ta prirodna svojstva zemlje so v poglavitnem tudi danes še veljavna. Albanija je veljala v vseh dobah zgodovine za težko prehodno deželo; najzgovornejši dokaz tega je dejstvo, da se je samo tu staro prebivalstvo rešilo pred slovansko poplavo pričetkom srednjega veka. V vojaškem ozirom bi se tudi danes še težko izvršilo napredovanje z obale proti vzhodu in severu. Seveda pa bi se stvar spremenila, kakor hitro se v deželi zgradi dovolj gosta mreža cest in osobito železnice, s katerimi se v veliki meri odstranijo prirodne ovire.

Toda preden se to doseže, bo preteklo še dovolj časa. V Albaniji ni lahko graditi prometna sredstva kakor jih zahteva moderna doba. Da se hoče Italija utrditi v deželi, ima seveda za vzrok v prvi vrsti ekonomske interese; tu je težnja, izrabiti njene prirodne zaklade. Dalje je stvar za Italijo predmet prestiža. Naposled je tu možnost, da se vpliva prevratno na jugoslovnsko ozemlje v Makedoniji in morda še kje drugod.

Kar pa se tiče pomena italijanske okupacije, pa je umestno opozoriti na dvoreznost takega uspeha. Lažje je držati albansko republiko v odvisnosti s pomočjo podkupnin in finančnih investicij, kakor pa z orožjem in vojaštvom. Italija bi imela v Albaniji več pregleda, kadar bi stale njene posadke v Skadru in Elbasanu, v Tirani in Draču ter drugod. Albanci so ljudje take civilizacije in takega temperamenta, da imajo radi onega, ki jim iz daljave pošilja denar, a sovražijo vsakogar, ki jim

od blizu meri postavbo in zakon ter jih uči reda in discipline ter — dolžnosti z žandarji in vojniki ter davki.

Ne bi bila slaba šola, bodisi za Italijo kot za Albanijo, ako bi preizkusili resničnost navedenih trditve. Morda doseže rimska politika baš na tej poti svoj največji poraz v balkanskih avanturah.

Napetost med Belgijo in Nizozemsko

Nizozemska prva zbornica odklonila pogodbo glede plošne na Escautu.

Amsterdam, 25. marca. f. Nizozemski senat je po tritedenski debati v poimenem glasovanju s 33 proti 17 glasovom odklonil nizozemsko-belgijsko pogodbo. Takoj po glasovanju je podal zunanji minister von Karnebeek ostavko. Do imenovanja svojega naslednika pa bo vodil uradne posle. Izid glasovanja je izrazil veliko navdušenje med narodom.

Belgijsko-nizozemsko pogodbo sta podpisala dne 4. aprila 1925. liberalni zunanji minister Hymans za Belgijo in von Karnebeek za Nizozemsko. Nova pogodba je bila potrebna, ker je Belgija s svetovno vojno opustila svojo stalno nevtralnost, zajamčeno s pogodbami iz l. 1839. Na ta način so prišle ob veljavno tudi razne važne trgovsko-politične določbe glede plošne na reki Escaut (Scheide). Novo pogodbo je sicer ratificirala belgijska in tudi nizozemska poslanska zbornica, vendar ji nizozemska javnost močno nasprotuje, češ da favorizira belgijski Anverz (Antwerpen). Zlasti pa očita, da se bodo zgradili novi prekop Anvers-Mördijk in prekop Ren-Meuse-Escaut na škodo nizozemskih luk, predvsem Rotterdamu.

Pariz, 25. marca s. »Matin« poroča iz Bruslja, da je odklonitev nizozemsko-belgijske pogodbe tudi tukaj razočarala. V vladnih krogih so trdno odločeni poduzeti energično akcijo, da dobe primerno zadoščenje. Vprašanje internacionalizacije izliva reke Escaut je sedaj na dnevnem redu. »L' Ouevre« je mnenja, da tega vprašanja ne bo mogoče pustiti v nemar, in da se bo moralo z njim baviti Društvo narodov. »Echo de Paris« smatra stališče Belgije za razumljivo, ker nihče ne daje z veseljem daril svojemu nasprotniku.

Značilen rumunski glas o našem sporu z Italijo

Bukarešta, 25. marca. g. »Cuventul« pravi v komentarju spora med Rimom in Beogradom, da se je Italija v praksi že dobro zasidrala v Albaniji. Vskomur mora biti razumljivo, da vidi Jugoslavija v tem nevarnost, ki preti njenim interesom. Beograd ni storil proti Rimu nič pozitivnega. Jugoslavija je sedaj bolj izolirana kot leta 1914. in ne more danes računati na ono pomoč kot takrat; zato je navezana na svojo lastno organizacijo. Italijansko-jugoslovnski spor ima realno podlago, preko katere ni lahko iti. Izvor tega spora je iskati v dejstvu, da se Rim v svojih odločitvah ne plaši brutalnosti in tudi ne nasilja. To so dejstva, ki prav lahko dovejedo do resnega spora med obema državama.

„Temeljit ekspozice ministra Serneca“

Kako sta januarja meseca posl. Vesenjak in Smodej žigosala proračun ministrstva gradjevin. — Minister Sernec priznava, da so lanske poplave povzročile 15 in pol milijonov škode. — Njegov proračun pa izkazuje samo 4 in pol milijone za gradnjo in vzdrževanje cest v Sloveniji!

»Slovenec« objavlja ekspozice ministra gradjevin, inž. Serneca, iz katerega posnemamo, da je bil lanski njegov govor v Narodni skupščini bob ob lastno steno in da sedaj kot minister ni izpolnil niti ene točke svojega tedaj obrazloženega gradbenega programa. V to svrhu zadostuje primerljati lanskoletni njegov govor z letošnjim ekspozicijem ter dostaviti kritiko, ki sta jo podala o letošnjem, torej o sedaj predloženem proračunu klerikalna poslanka Smodej in Vesenjak januarja meseca v finančnem odboru o priliki razprave proračuna ministrstva gradjevin. Tedaj je bila SLS še v opoziciji. Dne 2. februarja pa je v fin. odboru že načelno odobrila ta pol meseca prej tako neusmiljeno kritizirani proračun! Predidmo kar k citatom! Minister inž. Sernec pričinja svoj ekspozice po poročilu današnjega »Slovenca« s sledečo ugotovitvijo:

»Ko sem sprejel ta resor, sem dobil ne samo izdelani predlog proračuna za l. 1927-28, marveč popolnoma izgotovljen in od ministrskega sveta ter finančnega odbora sprejet in Narodni skupščini že predložen proračun.«

Minister Sernec priznava torej, da je bil njegov proračun že gotov, ko ga je sprejel in da je torej identičen z onim, ki sta ga pol meseca prej v finančnem odboru kritizirala (kakor, bomo videli pozneje) člana njegovega kluba posl. Smodej in Vesenjak. Le na eno moramo g. ministra opozoriti. Bivši radičevski ministri so te dni v skupščini trdili, da ta proračun sploh ni bil odobren od ministrskega sveta, marveč da so ga radikalni brez predhodnega posvetovanja z radičevskimi ministri kratko in malo predložili finančnemu odboru in Narodni skupščini v pretres in odobritev. Tudi ni res, da je bil ta proračun že sprejet v finančnem odboru, ko je minister Sernec sprejel ta resor. Pač pa je res, da je minister Sernec stopil v vlado 1. februarja, dočim je proračun bil sprejet v finančnem odboru dne 2. februarja in sicer, kar je tu bistveno, s pomočjo glasov SLS. Proračun torej še ni bil sprejet v finančnem odboru, ko je inž. Sernec stopil v vlado. Z vstopom SLS v vlado in s prevzemom tega resorja od strani inž. Serneca je vlada dobila vedno in s to večino izglasovala v finančnem odboru ta proračun. Ministru Sernecu se torej ni posrečilo odvaliti odgovornost za ta proračun s svojih ramen.

Poglejmo sedaj, kaj sta pol meseca prej trdila o tem proračunu posl. Smodej in Vesenjak: »Tako skromni smo, pa še pri tej skromnosti moramo ugotoviti, da naše ceste, mostovi in zgradbe naglo propadajo, naši davkoplačevalci pa sorazmerno plačujejo zdaj več kakor so poprej, ko je bilo vse v boljšem stanju! ... Država nam dolguje težko milijone ... V predloženem proračunu se ni izvedel popravek v tej meri, da bi odgovarjal obstoječim zakonikom. Ravno zato pa je stanje naših komunikacij vedno slabše in postaja brezupno. Cestarski sicer niso reducirali, toda jih tudi niso poddržali, kakor v vseh ostalih pokrajinah. Zato je posledica, da so naši cestarji, ki so najboljši v državi, sorazmerno slabše plačani kot drugod. Za Slovenijo se tudi niso določile nove investicije, pač pa za ostale kraje naše države. Tudi to je zapostavljanje slovenskega dela države. Naravnost obupno je stanje državnih zgradb, posebno pravosodnih poslopih in zgradb za politično upravo. Nobene nove zgradbe se niso določile ... Reparacije se pretežno uporabljajo v Srbiji. Sedanjil minister, ki bo moral naše razmere dobro poznati, ne kaže prav nobenega smisla za nje.« (Kaj ne, kakor da je posl. Vesenjak govoril o »sedanjem ministru Sernecu«?) Posl. Smodej pa je tedaj grajal sledeče: »Predvsem je treba približati, da nobeno ministrstvo Slovenije tako ne zapostavlja, kakor ministrstvo za javna dela. Niti v rednih, niti v izrednih kreditih ni niti ene pare za Slovenijo. Zdi se, kakor da v ministrstvu sedj nekdo, ki je izrazil nasprotnik Slovencev. Naši slovenski cestarji imajo 900 Din leme plače. V vsej državi so se cestarji prevzeli v državno službo, samo slovenski cestarji so izvezli. To je tako očitna krivica, da poslanec ne najde dovolj besedi, da bi to postopanje ožigosal. V proračunu ni niti ene postavke za porušene in popravljene ceste po zadnjih poplavih.« (Primerjajmo s temi besedami posl. Smodeja uvodoma citirani odstavek ministra Serneca, da je dobil »popolnoma izgotovljen in od ministrskega sveta ter fin. odbora sprejet proračun.«

Sedaj vemo, kakšni so uspehi ministra Serneca. Predidmo zopet k njegovemu ekspoziciji. Vzemimo sledečo dva stavka:

»V letošnjem proračunu je 4 milijone 296 tisoč dinarjev. Malo pozneje pa pravi: »Velike poplave so prizadejale veliko škodo, ki se čeni na 14 milijonov 586 tisoč dinarjev. Da bi se stanje samoupravnih cest v Sloveniji popravilo, mora država izvrševati svoje obveze.« (Zakaj pa minister Sernec ne odredi, da država izvrši svoje obveze? Zakaj 14 milijonov škode in nič povračila? Pa pojmido še dalje. »Slovenec« piše o tem ekspoziciji:)

Ugotavlja (minister Sernec namreč), da dobri strokovnjaki in inženjerji zapuščajo državno službo, ker so v zasebnih boljšje plačani. Ali je uradnikom in javnosti kaj pomaganje s platičnimi ugotovitvami ministra Serneca?)

Tak je torej ekspozice ministra Serneca po poročilu »Slovenca«. Beograjska »Politika« pa navaja še neke druge podatke, ki jih je »Slovenec« zamolčal. Tako je minister Sernec v svojem ekspoziciji navedel gradnjo cest in mostov, ki jih izvršuje ministrstvo gradjevin. Med temi cestami in mostovi ni niti ene slovenske ceste, niti enega mostu slovenskega! »Politika« objavlja tudi od-

stavek, v katerem priznava, da je bila »kraljevska vlada prisiljena od l. 1923 dalje uporabljati tudi delovno silo prebivalstva za popravilo samoupravnih potov.« Doslej so klerikalci, neusmiljeno napadali kuhuk, njihov minister pa v ekspoziciji, torej v najbolj oficijelnem aktu, brani to institucijo, češ kr. vlada je bila prisiljena uporabljati radi nezadostnih razpoložljivih sredstev delovno moč prebivalstva!

»Moram omeniti tudi to, da obstoja veliko pomanjkanje strokovnih sil tako, da je več gradbenih sekcij, ker je en inženjer prisiljen, da sam vodi gradbene posle dotične sekcije. Zato moram žal ugotoviti, da je v predlogu tega proračuna reduciranih 527 uslužbenec.«

V tem proračunu niso odobreni položaji pravnih referentov pri gradbenih direkcijah. Kako so ti položaji neobhodno potrebni, se najbolje razvidi iz dejstva, da so pravni referenti v gradbenih sekcijah edine osebe s pravniško izobrazbo, ki morajo reševati predmete pravne in često zelo komplicirane prirode. (Res, hvala ministru Sernecu, da je tako prostodušno priznal debakl politike svoje stranke, ki je vstopila v vlado, sprejemajoč en bloc in blanco tako slabe proračune! Zdi se, da je inž. Sernec vendarle drugega mnenja, kakor stranka in njeno glavno glasilo v Ljubljani, ki vara našo javnost s »kolosalnimi uspehi SLS na vladi.« Iz iste »Politike« citirajmo še odstavek o govoru dr. Pivka proti Sernecemu proračunu, ki se glasi:)

»G. Pivko zahteva na mestu pogrešnega gradbenega načrta iz leta 1919, ki je predvideval samo rekonstrukcijo potov v Stari Srbiji in dolžini 2200 km zvez starih krajev z novimi in tako gradbeno politiko, ki upošteva interese cele države.« »Protestira, da država ni povrnila srezom na Hrvatskem in v Sloveniji denarja, ki je bil določen za poti in ki si ga je država prisvojila. Kritizira gradbeno politiko in bo glasoval proti.« Tako dr. Pivko. Zanimivo je, da so bili klerikalci tisti, ki so največ vpili o tem, da država krađe denar, ki ga v Sloveniji plačujemo za popravila cest, ki se je uporabljala za druge svrhe. Sedaj so ti ljudje na vladi in ne izpolnijo niti svojega minimalnega programa!

Politične beležke

Imenovanje sosveta na ljubljanskem magistratu

Glasilo bivših avtonomistov »Slovenec«, s posebnim veseljem beleži, da je notranji minister Maksimović v Beogradu podpisal odlok, s katerim se vladnemu komisariju na ljubljanskem magistratu prideljuje svet, v katerega so imenovani gg.: Jože Pirc, dr. Ivan Stanovnik, Ivan Nep. Jeglič, prof. Valentin Rožič in dr. Vladimir Ravnihar. Trajalo je torej dva meseca, da so spravili skupaj to klerikalno reprezentanco, ki nima v Ljubljani za seboj niti absolutne, niti relativne večine volilcev. Zlasti značilno je, da najdemo v tej čisto klerikalni družbi dr. Vladimirja Ravniharja, ki je v ostalem že dolgo dokazoval, da je pomagale klerikalne politike. Pri zadnjih volitvah je dr. Ravnihar dobil v Ljubljani od 9254 glasov samo 510 glasov, pri prihodnjih volitvah bo dobil samo še klerikalne glasove, ako ga bo SLS smatrala za vrednega, da ga sprejme na svojo kandidatsko listo. Ako bo kandidiral samostojno, se mu obetajo izgledi in uspehi, kakor jih je dosegel svojčas g. Kunčič. Imenovanje sosveta dokazuje tudi, da klerikalni kalski režim še dolgo ne misli povrniti ljubljani avtonomije. Vse klerikalno krizanje radi kršenja ljubljanske občinske avtonomije se sedaj izkazuje kot neiskrena demagogija. Obračun s klerikalnimi ljudskimi prevranci bo tem hujši, čim kasneje pride.

Delo v oblastnih skupščinah in klerikalna hinavščina

Včerajšnji »Slovenec« je objavil dopis iz Maribora, ki poroča, da je SLS v mariborski oblastni skupščini stavila nujen predlog za popravilo ceste med Lučami in Solčavami končno pa vprašuje: »Kaj pa SDS? Ta ni o tej zadevi, o kateri tako kriči, stavila nobenega predloga oblastni skupščini.« Pred vsem ne vemo, zakaj bi SDS morala staviti predlog o isti stvari, o kateri ga je postavila SLS in proti kateremu SDS prav gotovo ne bo nastopila, ako pride na dnevni red. Da pa popolnoma osvetlimo klerikalno hinavščino in demagogijo, navajamo, da zadnji »Domoljub« trdi, da je za večino SLS v oblastnih skupščinah popolnoma brezpomembno ali in kakšne predloge stavlja SDS in SKS in da bo večina klerikalnih poslancev, ki nosi vso odgovornost, uveljavila po svoji volji vse, kakor se bo zdelo njej prav. Na eni strani napadajo torej klerikalni listi SDS, ker ni o tej ali oni stvari stavila »predloga«, ki ga je SLS že sama stavila, na drugi strani pa zopet proglasaajo, da številni predlogi, ki jih je ostavila SDS, klerikalci prav nič ne brigaajo in že v naprej pretijo, da jih bodo vse odklonili. To je dokaz, da klerikalci niti na stvarno delo v oblastnih skupščinah, ampak samo za strankarsko hujkanje in demagogijo. Seveda je izjava, da so stvarni predlogi SDS za klerikalno večino v oblastnih skupščinah brezpomembni, za SDS poststrankarskega pomena, glavno je to, kako bodo sodili volilci klerikalno stranko, ako bo te predloge odklanjala za kar prevzeva popolno odgovornost, kakor trdi »Domoljub«. Poslanci SDS bodo kljub vsemu vršili svojo dolžnost, ki so jo prevzeli ob izvolitvi. Preskrbljeno bo ob pravem času, da bodo volilci zvedeli, katere

stvarne predloge v njihovo korist je klerikalna stranka s svojo polno odgovornostjo odklonila pri čemer ji hinavščina, ki jo uganja, ko na eni strani odklanja te predloge, na drugi strani pa napada SDS, da že postavljenih ni ponovno stavila, ne bo prav nič pomagala. V ostalem za cesto Luča-Solčava ni bistveno, da se njena poprava predlaga, temveč da se poprava izvrši. Klerikalci imajo v oblast, samoupravi mariborski vsi moč v svojih rokah. Zakaj oblastni odbor ne sklene popraviti ceste in ne pristopi takoj izvršitvi takega sklepa? Zakaj SLS še le sama sebi nekaj predlaga, kar bi že lahko izvrševala? Odgovor seveda ni težak. Stvar je na las podobna klerikalnim predlogom v Narodni skupščini. Sedaj, ko sedijo klerikalci na vladi in bi svoje lastne predloge lahko izvršili pa ne dajo nobene fige od sebe!

Klerikalni ideal interesnega zastopstva

Včerajšnji »Slovenec« prav nespretno zagovarja klerikalno atako na interesno zastopstvo, ki je predstavlja Zbornica za trgovino, obrt in industrijo. Med drugim trdi, da je »vsaka kategorija krivična« ter »absurdno smešna razdelitev (zbornice) v kategorije«. Na naša stvarna in utemeljena izvajanja o konsekvencah, ki morajo priti za trgovski in obrtniški stan, ako se uvede v njegovem stanovskem in interesnem zastopstvu čisti proporc brez kategorij, odgovarja »Slovenec« tudi s »pobalinstvom«, češ da se mi potegujemo za zaščito interesov TPD in KID, dasi spodata ti podjetji v industrijski odsek, mi pa smo opozarjali na ogrožanje zavednega trgovanja in obrtništva! »Slovenec« seveda tudi ni všeč, da smo klerikalno nakano razkrinkali, še predno je postal načrt amandmana zakon; saj po toči bi ne zaleglo zvoniti. »Slovenec« odgovor torej v celoti potrjuje pravilnost naših izvajanj glede novega volilnega reda ter dokazuje klerikalno brezobzirnost napram trgovskemu in obrtnemu stanu. Kakšen je klerikalni ideal interesnega zastopstva v Trgovski zbornici se pa najbolje vidi po tem, da SLS dopušča, da je njen eksponent (g. Ogrin) komisar nasilno in protipostavno razgnane, pravilno izvoljene zbornice, istočasno pa tudi nadzornik nad večmilijonsko gradbo zbornice; ki se gradi tudi z Ogrinovim podjetništvom. Pri tem se porabljajo Ogrinovi delavci, Ogrinovi konji, Ogrinovi vozovi, Ogrinova opeka itd. Klerikalni ideal interesnega zastopstva je torej samopašni komisar, ki ima sam »blago iz škarje« v rokah.

Klerikalni borzijanci

Glasilo ljubljanskega škofa, SLS in borzijancev, »Slovenec«, nikakor noče in ne more razumeti, da se SDS z borznimi muševri ne peča. Zastran nas lahko klerikalni borzijanci prodajajo na ljubljanski borzi tudi lursko vodo, škarpulirje, odpustke ali pa izansko šoto. Zato se SDS nikdar ni zanimala in se tudi ne bo za volitve v borzo. To stvar prepušča borzijancem samim, naj jo opravijo kakor hočejo. S političnega stališča je za nas vprašanje ljubljanske borze le v toliko interesantno, ker vidimo, kako se v tem zavodu drenjajo klerikalci in celo »božji namestniki«. Kolikor nam je znano, jih je spravil v borzo g. Jelačin, ker je SLS objubil, da bo izpostavila tudi dovoljenje za kupčijo z valutami. Te objube pa ni nikdar izpolnila niti tedaj, ko je imel g. Korošec v Davidovičevi vladi glavno besedo, niti sedaj, ko je imela SLS v klerikalni radikalni vladi že dva meseca dovolj časa, da svojo obljubo namram ljubljanski borzi izpolni. Kakor vedno, kadar SLS kaj zafurja ali ne izpolni, »Slovenec« tudi sedaj podtika ljubljansko borzo SDS. S tem bi radi klerikalci s kričanjem in kleveto prevrtili svojo nesposobnost in figamstvo na druge. To je v ostalem v klerikalni naturi, ki je vedno ista, pa naj bo v cerkvi, v politiki, ali pa na borzi.

Klerikalna brezbriznost za bolnice

»Slovenec« od 24. t. m. poroča iz Maribora, da bo v tamošnji bolnici odpuščenih s 1. aprilom 6 zdravnikov-praktikantov, ki so dobivali za svoje delo v bolnišni hrano in malenkosten prispevek za življenske potrebnosti. Stroški za vse zdravniške praktike so znašali v cel državi komaj 5 milijonov dinarjev. »Slovenec« naglašja, da bo treba vsled tega, ker se ukinejo ta mesta, potrebno število drugih zdravnikov povečati, s čemer se bo aparat le podražil. Razen tega je tudi v korist splošnosti, ako se mladi zdravniki uvedejo v prakso pod strokovnim vodstvom in v krajih, kjer je umogo različnih slučajev zdravljenja kakor n. pr. v bolnišnicah. »Slovenec«v dopisnik povdarja da bodo morale oblastne skupščine tudi bolnice prevzeti v svojo oskrbo, če v Beogradu ni mogoče najti za to rešitev dovolj razumevanja. Ker so dobili zdravniki praktiki odloke o svojem odpustu šele sedaj pod klerikalno radikalno vlado, je logičen zaključek ta, da nimajo razumevanja za potrebe bolnic v Sloveniji naši klerikalci, ki sede sedaj v vladi. Dukler ni bilo klerikalcev v vladi, ni nihče preganjal zdravnikov praktikantov iz bolnic, to se je pričelo šele sedaj. Veseli nas, ker je »Slovenec« sam ugotovil, da sedanja klerikalno-radikalna vlada v Beogradu nima razumevanja za potrebe naših bolnic, želimo pa, da bi se »Slovenec«v dopisnik obrnil s svojo pritožbo tudi na klerikalne ministre same, ki bi se jim potem ne bilo treba več izgovarjati, da o stvari niso bili zadostno poučeni in da niso vedeli, da se je državni proračun za prihodnje leto zmanjšal le v škodo splošnih socialnih in humanitarnih ustanov.

Ali si že vpisan v Vodnikovo družbo?

Danes opereta!

Popolno a nov ve čim!

Opereta v filmu!

DANES! DANES!

HARRY LIEDTKE

v veliki opereti Leo Ascherja

Maričin vojak

(Der Soldat der Marie)

Učinkovita garnizijska veseligrada, polna

smeja in zabave! Marica, Marijana in Mici-
ka, tri do ušes zaljubljene sestre v vojaška-
bombarja, komornika in kneza, vsi v osebi
Harry Liedtke. Nasmejali se boste do solz!

Predstave: ob 4, pol 6, pol 8. in 9.
Pozor! Pri vseh predstavah sodeluje naš
splošno znani najboljši orkester Ljubljane.

LJUBLJANSKI DVOR

Kino

Telefon
2730

Naročila sprejema telefon št. 2730.

Naši kraji in ljudje

Zborovanje mariborskih trgovcev

(Z občnega zbora Trgovskega gremija in Slovenskega trgovskega društva.)

Maribor, 25. marca.

V četrtek zvečer in v nedeljo dopoldne sta se vršila dva važna sestanka mariborskih trgovcev, ki sta pokazala deloma veliko zanimanje naših trgovcev za svoje stanovske interese. V Gambrovi dvorani je imel svoj občni zbor Gremij trgovcev za mesto Maribor, ki je bil zelo dobro obiskani in je potekel skrajno živahno. Trgovci so razpravljali za razne aktualne zadeve dnevnega reda toliko zanimanja, da se trajala stvarna debata z dalekosežnimi sklepi do polnoči. Predsedstvo poročilo je podal agili vodja mariborskih trgovcev, predsednik gremija g. Vilko Weixl, tajnik pa gremijalni tajnik g. Juro Zidanssek. Koncem leta 1926, je štel gremij 448 trgovcev, 31 družabnih tveč, 29 družb in zadrug, ter 224 branjevecev in sejarjev, tako da je imel vseh članov 740, nameščencev kot pripadnikov gremija 652, javencev in praktikantov 224, vseh članov in pripadnikov torej 1616. Delo gremija je bilo v preteklem letu izredno živahno. Stanje blagajne v gotovini izkazuje v vseh osmih fondih skupno 71.404 Din 39 para. Premoženjski izkaz gremija pa znaša skupno 145 tisoč 329 Din.

Ker je med letom umrl gremijev podpredsednik g. Al. Starkl, je bil izvoljen novim podpredsednikom trgovec gospod Feldin, ki je obenem načelnik manufakturstov pri gremiju.

Obširno je občni zbor razpravljaval o vprašanju sprejemanja javencev in sklenil gotove omejitve zlasti pri sprejemanju učenč, da ne nastane kvarna nadprodukcija trgovskega naročaja. Gremij, ki si je preteklo leto ustanovil svoj »Bolniško blagajno samostojnih trgovcev«, je napravil za bodoče leto na polju socialne oskrbe trgovcev zopet lep korak naprej z ustanovitvijo »Samopomoči« za slučaj smrti. Člani bodo v slučaju smrti tovariša vplačali toliko, da bo dobila rodna takoj izplačanih 15 do 20.000 Din ali še več, ker bo obsegala »Samopomoč« trgovce cele mariborske oblasti. Uredili so tudi vprašanja obratovanja trgovin o praznikih in bodo odprte trgovine odslej samo trikrat na leto ob praznikih.

V ostalem je ostal odbor gremija, ki mu poteka poslovna doba šele prihodnje leto, isti. Oficijelnemu delu je sledila še prijateljska zabava zbranih trgovcev.

Danes dopoldne pa bi se imel vršiti občni zbor »Slovenskega trgovskega društva« v Narodnem domu, kjer se je zbralo lepo število narodno zavednih trgovcev, med njimi tudi kot gost gospod Senčar iz Ptuj. Ker pa so bili po nujnih poslih zadržani nekateri funkcionarji društva, so preložili občni zbor na sredo dne 6. aprila ob 20. uri. Ker je med letom odložil predsedniško mesto g. Šostarič, je vodil današnji zbor društveni podpredsednik g. ravnatelj Klobočar, ki je nato uvedel stvarno razpravljanje o nalogah in ciljih »Slovenskega trgovskega društva«. Razvila se je živahna debata, v katero so posegli skoro vsi navzoči in prišli do zaključka, da je treba društveno življenje oživeti, ker je stanje slovenskega trgovca v Mariboru ravno sedaj vsled nezavednosti narodne javnosti skrajno težavno in napram nemški ekspanzivnosti. Društvo je sklenilo radi tega postaviti na dnevni red občnega zbora za 6. aprila poleg običajnih društvenih poročil in volitev novega odbora tudi temeljito razpravljanje o geslu »Svoj k svojim« in se naj pri tem razčisti tako stališče slovenskega trgovca, kot slovenskih konzumentov. Na podlagi posebnega referata se naj nato razvije debata, ki bo gotovo odpravila vse neutemeljene

obojeustranske očitke in utrdila prepotrebno pozicijo slovenske trgovine in s tem našega narodnega gospodarstva v Mariboru. Radi važnosti tega občnega zbora bodo vabljeni tudi zaupniki z dežele, tako da bo to zborovanje gotovo velike važnosti za nadaljni razvoj slovenske trgovine v Mariboru.

Konec zimske sezone v Kranjski gori

Letošnja zima bo zapisana z zlatimi črkami v smučarskih analih. Za nami je pravo smučarsko sveto leto, polno dogodkov, pridobljene in izgubljene energije, napredka, razmaha ter praktične razsvetlitve kipečih življenskih sil. Zimske sport se je letos razvil pred našimi očmi v vsej dovršenosti.

Središče in žarišče vsega zimskega dirindaja je bila, seveda stara Borovška ves, ki je znala že od nekdaj na prav praktičen način zainteresirati zase vso sportno publiko. Priobara si je prvenstvo med vsemi našimi kraji. Vso zimo je bilo živahno po Borovski vesi — živahnejše nego v preletni sezoni. Vsa naša tri plemena so se bratila v iskreni dobri volji; pleth so se romani a la St. Moritz — o, tudi smučarji poznajo ljubezen, ki je tem gorkejša, če se je vžgala celo med snežnim vrvežem in iskrenim se ledom. Dolgočasni dni ni bilo vso zimo in zabave je bilo več kakor pa na predpustnih mestih prireditvah.

Seveda, glavni sportnik skozi vso sezono je bila naša vojska, ki je priredila za vse šarže smučke tečaje. Vojniki so prvačili po vseh smučskih terenih in so bili skrajno dobre volje in brez karakteristične melanholije, ki si brez nje ne moremo misliti našega južnjaka. Momi so se vrlo zabavali, polna jih je bila vas, polne borovške staromodne hiše. Toda ob nedeljah so preplavili civiliziti vse terene, da so vojniški korali utonili med njimi. Vsi prostorički so bili zasedeni do zadnjega, da je bila posled Borovška ves resnično v zadregi, pa si ni vedela izhaja iz prijetne zagate. V glavnem se je sukal ves smučarski dirindaj po brežulkih od Planice čez Koren do Borovške vesi in po senozetih tik nad vasjo. V Planice in dalje do Travnega brda jih je krenilo le malo, a na Karavanke in na Poljane nišlo. Borovška ves ne vodi registra o došlih tujcih, še manj pa natančne in izčrpne statistike; zato je težko označiti vso frekvenco v številkah. A reči se mora, da še nobeno zimo ni bila tako

obiskana kakor letos. Dosegla je rekord med vsemi našimi sportnimi kraji in ni prav nič zaostala za inozemskimi zimskimi zabavišči, ki uživajo svetovni sloves.

Jugoslavija priznava eminentni pomen Borovške vesi v turističnem in zimsko-sportnem oziru. Javno in iskreno priznava — a nihče ne gane s prstom, da bi ji prišlo na pomoč in jo dovedel do cilja, ki ga je že davno zaslužila in odslužila. Tujci pridejo in odidejo, ko so se do siteda navzili vseh lepov, in jo za rodno mejo pozabijo. In ni od njih pomoči in je tudi ne bo. Domačini pa so si radi malenkosti, osebnosti in konkurenčne zavisti neoprestano v lasih in gledajo drug drugega izpod čela. Ne dela se, kakor bi bilo treba in kakor bi bilo oportuno. Edino letovišarsko društvo je stalo do sedaj še na pravi in koristni višini; a tudi to se je pričelo menda samo radi osebnosti piškavko khrati; nočem biti zloben, ampak samo odkritosrčen — krha se samo iz sovraštva in leze, ker je v naprednih rokah. Osebnost je več kakor borovška splošna korist in uzled — no, radi tega pa naj odgovarjajo Borovci in gledajo, gledajo da bodo enkrat izpregledali.

»Jutra« moram priznati — in vsak sportnik te ali one vere odkrito priznava —, da že danj časa objektivno in brez tendence poročam izčrpno o vseh dogodkih za časa borovških sezon. V vseh člankih ni bilo nikake odločnosti, ampak edini namen teh člankov je bil, da se zbija čim večje zanimanje za Borovško ves po širni domovini.

No, borovška sezona je v kraju. Smučar zavleče smuč na podstrešje. Pomlad se smeje nad Ljubljano. Smučar se smeje z njo; saj je bil rekel že večeraj vsemu svetu svoj smejoči se — »smuk«.

Jos. Vandot

Zoološki vrt v Ljubljani

Ljubljanski listi so prinesli te dni razveseljivo novico, da hoče Ljubljana ustvariti polagoma svoj zoološki ali živalski vrt. Idejo je vsekakor pozdravili, ker pomenja kulturni korak naprej, našemu mestu pa daje novega in vabljivejšega obilja.

Našli se bodo prijatelji in nasprotniki te ideje; eno pa je gotovo, da z dobro voljo interesov in pa našega prebivalstva lahko ustvarimo v Ljubljani lep in vabljiv živalski vrt, ki bo v veselje in veliko korist naši mladini in vsem obiskovalcem.

Prepotoval sem precejšnji del in videl in občudoval marsikaj, priznati pa moram, da so me najbolj zanimali baš zoološki vrtovi in akvariji. In domačini! Spominjam

se rimskega zoološkega vrta, ki je bil vsak dan natrpan publike. Neki profesor mi je tolmačil to zanimanje baš s tem, da rimski otrok ne pozna več niti domačih živali, ker ni imel prilike, da bi jih videl. Zato so v tem vrta tudi vse domače živali in je vrt velik pripomoček k nazornemu učenju mladine.

Seveda pa pomenja zoološki vrt precejšnjo obremenitev in treba je mnogo finančnih žrtvev. Toda, kje jih dobiti in kako? Moj prijatelj meni, da mi sploh nimamo smisla za take stvari. Mnenja sem pa, da ustanovitev takega živalskega vrta ni samo stvar Ljubljancov, ampak zadeva vse Slovenije, zlasti onih, ki posredno najlažje pripomorejo, da se ustanovitev posreči. To pa so naši lovci in prijatelji živali. Potrebno pa bi bilo, da prevzame vsopredno z ljubljansko občino inicijativno posebno društvo, ki naj rako v roku z mestom dela na uresničenje te lepe ideje. Svariti bi bilo pred prenapetostjo. Treba zato velikega modernega načrta, ki določa postopno izvršenje takega vrta. Ljubljanska okolica, zlasti partije pod Rožnikom, za Rožnikom, Mestni log ali ljubljanski Grad, torej partije, ki so same na sebi vabljivo izletišče, naj bi v prvi vrsti prišle v poštev za tak vrt. Treba pa bi bilo obširnega kompleksa, ki naj bi se preuredil v prijetno setališče, kjer bi se lahko namestili tudi ljubljanski prater, kavarna, restavracija, godbeni paviljon, eventualno otroška igrišča, dalje vodni bazen za živali, solčni in gozdni kotički za razstavo živali po svojem značaju. Tak vrt naj bo skratka poleg setališča in poučnega vpogleda v živalsko življenje, tudi izlet in zabavni center, ki bo zopet in zopet vabil posetnika na obisk. Odločno pa bi bilo odsvetovati, da bi se postavila kaka cirkuška menažerija. Zato nam dunajski živalski park ne more biti baš vzor. Tudi razstava živali v kletkah po menažeriskem sistemu ne nudi prave slike živalskega življenja in ne vpliva niti dobro na ljudi, še manj pa na zaprte živali.

Drugo vprašanje nastaja zopet, kako pridobiti za naš vrt potrebne živali. Mnenja sem, da spada v naš zoološki vrt predvsem vse ono, kar živi na naši zemlji. Imamo toliko in tako lepih domačih in divjih živali, da bi bili lahko ponosni, ako bi imeli vse te zbrane v našem vrta. Pri tem ni zametavati ni domačega zajca, ker vzbuja veselje do reje te prekoristne živali. Šele, ko zberemo se skupaj in jim ustvarimo prijeten dom, posetnikom pa veselje za obisk, naj bi upravnica vrta gledala na kompletiranje z drugimi živalmi. Imajoč zveze z drugimi zoološkimi vrtovi sveta bomo lahko dobili marsikaj v zameno, kar bo ustvarilo polagoma in brez večjih stroškov prirastek in sčasoma lep in ponosen živalski vrt.

S temi vrsticami bi hotel zbuditi samo zanimanje še drugih prijateljev ideje ustanovitve lastnega zoološkega vrta. Kajti staro pravilo: več ljudi več ve, lahko samo pripomore do konkretnega dela v pravcu ustanovitve!

Z dna življenja...

Ljubljana, 25. marca

Tončka je visoka, elegantna in lepa. Kadar je stopila v kavarno in se vsedla za mizo, se ni rada preradovedno ozirala naokrog, kakor v bojazni, da ne opazi prečih oči kakega detektiva, ki bi jo rad iztrgal iz prostosti in jo odvedel s seboj k spovedi v hišo na Bleiweisovi cesti. Kadar Tončka ni sedela v kavarni v sredini mesta, kjer je navadno shajališče tuiskega sveta, se je umaknila v kavarno koncem mesta, se vsedla k oknu in vabila z nalahnim utripom oči. Ako ni bilo uspeha, je odšla na cesto in švigala po mestnih ulicah nalink igrajoči se postvri v potoku.

Zdaj, ko so lepi dnevi, se je prikazala že tudi v Tivoliu in odšla v spremstvu proti Podrožniku. Ko je legal mrak na Ljubljano, se je navadno sešla z eno svojih prijateljic, s katero sta se domenili, kako bi izpolnili večer. Navadno sta švigali parkrat po promenadi gori in doli, se nekajkrat nasmejnili vstran in ko je naslednje jutro vstajala Tončkina gospodinja, je mogla z veseljem konstatirati, da ne bo potrebno posteljati Tončkine postelje.

Tončka je bila svoječasno bančna uradnica, potem je bila nastavljena v raznih drugih uradih, končno pa je dala vsaki službi slovo in se raje vsedla v kavarno. Iz kavarne ven se je pričel on veseli dirindaj, ki pa je slednjič končal s tem, da je končno res prišel k njej detektiv in ji zašepetal, naj sredi na cesto, da odideja skupaj na policijo, kjer ji izprašajo vst. Tončka je stopila pred nadzornika z robcem na očeh in kriknila: »Pa zakaj ravno mene? Zakaj kličete ravno mene, ko pa je v mestu še toliko drugih?«

»Vidite, če ga človek je preveč vrti...«

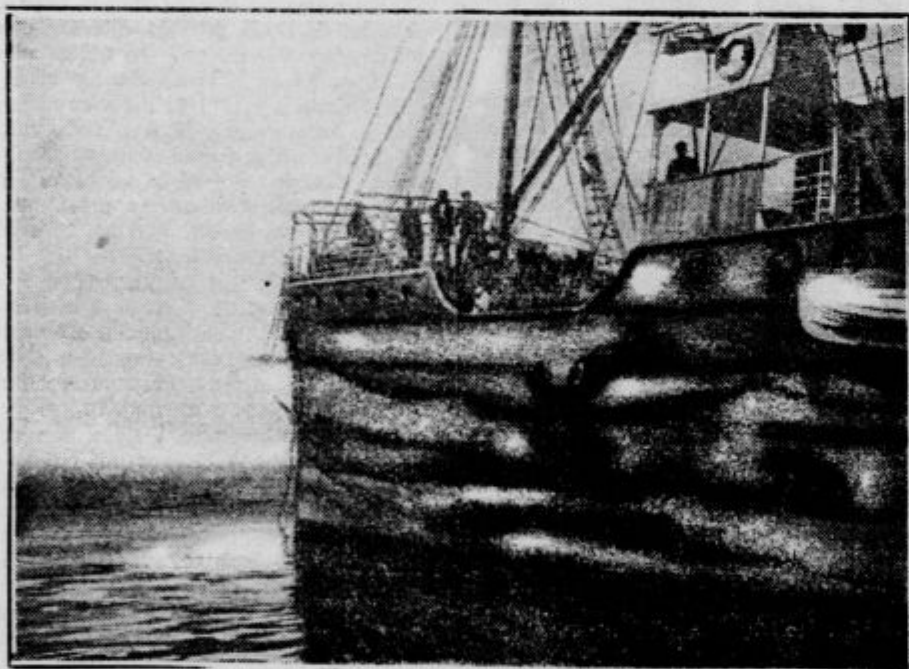
»Jaz da ga vrtim?! Uh, uh...!«

Tončka je hotela postajati jezna in energična, a se ji poskus sprito ostrega pogleda nadzornika ni posrečil. Zato je bruhnila v nov plač: »Sirota sem! Očim ne mara zame in mati me podi od hiše Saj veste, kako je, ako človek nima ljubčih svojcev. Prav za prav pa mi nimate ničesar očitati!« se opogumi zopet čez čas.

»Tako, tako, kaj pa kavalirji? Saj je vse povedala Pavlica, ki je odšla pravkar v zapor!«

»Ha, tako, ona je povedala ki ima nad seboj toliko grehov? Ona, ki je hodila s srečkami na stanovanju vseh mogočih samcev, pa tudi oženjencev, če ni bilo žena doma, in ki ni nikdar prodala nobene srečke, pa je vendar vedno imela denar.« Tončka je bruhala besede med jokom in škripanjem z zobmi. Ustavil jo je šele nasme

Nesreča našega parnika „Vardarja“

Dne 10. marca je naš trgovski parnik »Vardar«, kakor smo že poročali, nasedel na plitvinah pri otoku Duplinu v bližini Raba. Sprednji del ladje je bil popolnoma na suhem in prebit na več krajih, strojna do polovice, zadnji del parnika pa nad polovico v vodi. Cele tri tedne so bili zaman vsi poizkusi, da bi rešili parnik iz mučnega položaja. Šele v sredo se je končno rešila akcija posrečila. Parnik je sedaj v popravilu v ladjedelnici na Reki.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama:

Sobota, 26.: »Gobsek«. Delavska predstava pri znižanih cenah. Izv. Nedelja, 27.: »Danes bomo tiči«. Ponedeljek, 28.: »Macbeth«. B

Ljubljanska opera:

Sobota, 26.: »Mrtve oči«. E. Nedelja, 27.: ob 15.: »Tajda«. Izv. Ponedeljek, 28.: Zaprto.

Mariborsko gledališče:

Sobota, 26.: »Madame Butterfly«. A. Nedelja, 27.: ob 15.: »Vesela vdova«. Znižane cene. Kuponi Ob 20.: »Učiteljica«. Premijera.

Sattnerjeva »Ojka« v Mariboru. Mariborsko pevsko društvo »Drava« priredi dne 2. in 3. aprila vokalni koncert, na katerem se bo izvajala skladba p. Hugolina Sattnerja »Ojka«. Kantata je zložena na znano Gregorčičovo besedilo, ki je polno ginaljivo globokih in pretresljivih misli. Sattnerjeva invencija je v tej skladbi posebno bogata, duhovita, nazorna, prijetno vznurja, vzradočuje, a tudi jadrkuje in toži. Premišljena glasbena izrazitost in duhovita slikovitost sta

posebni prednosti, ki dišita to Sattnerjevo delo. »Ojka« preveva skoziškosko narodni kolorit, ki je kompoziciji v veliko čast. Izvedba »Drave« obeta biti lepa in zanimiva.

Koliko plača Zagreb trem tenoristom. Zagrebška opera ima v svojem proračunu za letošnje leto izdatke za tri tenoriste, ki so: Josip Rijavec, Marij Šimenc in Stefan Bjelina — Skupjevali. Plača te trojice znaša letno 484.000 dinarjev. Doslej so se tenoristi plačevali iz gledališke blagajne, zanaprej pa jih bo plačevala država — seveda znatno nižje.

Razstava slikarja Kopača v Splitu. V četrtek, dne 24. marca zvečer se je otvorila v Splitu razstava del slovenskega slikarja Kopača, učenca slavnega Vlnha Bukovca v Pragi. Kopač je razstavil 120 slik, motive iz Slovenije, Dalmacije in Italije. Razstavljeno so tudi nekateri portreti vidnejših splitskih osebnosti.

R. U. R. med Rumuni. Čapkova drama R. U. R., ki jo pozna tudi slovensko občinstvo, je izšla v rumunskem prevodu moč izdajali lista »Dimineata« v Bukarešti kot eden redkih prevodov iz literatur slovanskih narodov v rumunščino.

Novi Gorkij. Maksim Gorkij je publiciral nov roman z naslovom »Delo Artamanovič«. Roman ne predstavlja nove epohe v pisateljevem ustvarjanju. Pomembna je samo

njegova filozofija, ki zveni kot obtožba proti stari Rusiji.

Shakespeare junak romana. Nimec Albert Pretsen se je lotil tepeškega problema. Obdelati hoče Shakespearea v obliki romana. Knjigi bosta dve. Prva se bo imenovala »Vrginija« in bo prilozovala dobo kraljice Elizabete. Drugi bo naslov »Avonski labod« in bo obravnavala človeka in pesnika Shakespearja.

Poljski dramatik Václav Grubinski je spisal novo dramo »Zidovska princeznica«. V tej dramo podaja staro Solomono zgodbo v povsem novi obliki. Solomona je vtelesenje zidovskega stremjenja po neskončnosti; nasproti ji je postavil pisec poganski ideal posvetne sreče in naslade, ki ga zastopa mladi Grk Damastes. Kritika trdi, da je drama nekoliko preveč izumetničena.

Madžari in slovanska književnost. Madžari imajo zelo malo prevodov iz literatur manjših slovanskih narodov. V zadnjem času prevajajo nekoliko iz češke književnosti. Tako obstoji v Košicah madžarsko založništvo »Globus«, ki izdaja tudi prevode iz češke proze. Razen nekaterih spisov Karla Čapka je izšla v prevodu tudi komedija Franje Šramka »Otok velike ljubezni«. Kakor poročajo, bodo sedaj vzprizorili ta češki komad v Budimpešti in v Miškolu.

Drama o Rasputinu na češkem odru. Svandovo divadlo v Pragi pripravlja novodobno rusko dramo »Rasputin«, delo Aleksaja Tolsteja in P. Ščegoleva.

nadzornika, ki je velel dosti in pripomnil: »Tako, sedaj bo že dovolil! Stvar je namreč taka, da ena o drugi vse izlebečate, kar sicer sami tudi že vemo, treba je le, da se potrdita!«

Tako Tončka, sedaj pa odidite še vi za Pavlico, da se za nekaj dni odpočijeta v zaporu.

Tončka je umolknila. zaškripala se enkrat z zobmi, ker se je vjela sama, pogledala v strop in na stražnika ter odkorakala nato krotka in ponižna brez vsakega protesta tja, kamor je velel policijski nadzornik.

Grozna rodbinska drama v Beogradu

Krvava rodbinska drama, kakršna se je redko dogajala v svetu, se je predvčerajšnjim pripetila v Beogradu. Mesar Dušan Vučičević ni bil v zadnjem času nič kaj zadovoljen s svojim obrtom. Zaslužka ni bilo, kakor bi bilo treba. Njegova žena in hči sta porabili več kakor je on zaslužil. Zaradi tega je prišlo v rodbini pogosto do prepira. Tako tudi predvčerajšnjim. Dušan je v jezi zgrabil za mesarski nož ter zaklal ženo in hčerko kakor jagnjeta. Na klicanje na pomoč je prihitela policija, a predno je stopila v sobo, si je Dušan z nožem razparal trebuh in je ležal v mlaki krvi poleg žene in hčerke. Žena Dušanova je bila že mrtva, njega in hčerko pa so prepeljali v bolnico v težkem stanju tako, da ni upanja, da bi ostala pri življenju.

Cigan v vreči

V hiši premožnega viničarja v Daruvarju se je zgledala stara ciganka. Našla je doma samo 15letno domačo hčerko, od katere je zvedela, da so odšli starši, bratje in sestre k sorodnikom na krstno slavo in da jih ne bo domov dva dni.

Ciganka je odšla in se je kmalu vrnila z vrečo. Prosila je deklico, naj vrečo shrani čez noč v kuhinji. Nič hudega sluteč, je deklica velela, naj postavi vrečo v kuhinjski kot, da bi ostala tamkaj čez noč. Stara ciganka se je prilizljeno zahvalila in odšla.

Ponoči pa je dekle zaslišalo ropot v kuhinji. Prižgala je svečo in stekla pogledat, kaj se godi. Prišedša na kuhinjski prag, je videla, da se vreča prevrača. Tako je uganela, da mora biti v vreči živ človek in ker se je bala napada, je snela s stene očetovalo puško in dvakrat izpalila kroglo. Vreča se je zvrnila, dekle pa je teklo po sode in jim povedalo, kaj se je zgodilo.

Ljudje so šli takoj po orožnike. Ti so vrečo odprli in našli v njej mrtvega cigana, kakih 20 let starega, ki je bil zadet v glavo in je izkrvavel radi rane na glavi. Cigan je imel v vreči dolg nož in piščalko. Orožniki so se razvrstili okoli hiše, eden od njih je zabrljaval in kmalu nato je prihrumela pred hišo vrsta ciganskih voz, osem po številu. Orožniki so cigane polovili in jih zaprli. Na zaslišanju so cigani izjavili, da so imeli namen oplentiti in izropati viničarjevo hišo. Cigan v vreči je bil samo predstraža, ki naj bi bil pomagal umoriti dekleta, ki jim je bilo pri tem načrtu na potu.

Pogumna deklica pride seveda pred sodišče, a bo gotovo oproščena, ker je streljala v silobranu, ciganska tolpa pa je pod ključem in bo izgnana iz daruvarskega okrožja.

Pred sodniki

Janez iz Jame. Včas sem delal, zdaj pa beračim. Star sem, in nadležen; vsega sveta sem sit, samo žganjice ne.

Sodnik: »Da, da, 11. marca ste beračili po Ljubljani.«

Janez: »Tisto pa menda ne to res. Nič se ne spominjam.«

Sodnik: »Seveda, ker ste bili spet prav pošteno nadelani.«

Janez javkač: »Pustite mi no to veselje, saj drugega nimam na tem svetu!«

Sodnik: »Čez 14 dni se ga boste spet lahko nasrkali, a zdaj je pa postni čas in tudi vi se boste 14 dni pri nas postili.«

Janez: »To pa meni ni všeč. To bom žejen, ah, ah, res kom žejen!«

Lani so orožniki naznanili babico Franco iz Murave, češ da je novembra prišla v hišo kmata Janeza in mu grozila s cepecem v roki. Zadevo je državno pravdnstvo ustavilo, toda Franca je mesto da bi bila vesela, ker je stvar tako dobro iztekla, nabrnila orožnike, češ, da jih je Janez z žganjem polkupil. Pred kazenskim senatom jo je poizvil predsednik, da to ni tako nedolžna stvar žaliti javne organe in preplašena je trepetala pred sodbo. Senat je obsodil ženo na 100 dinarjev globe.

Redov Papič je nadziral v Ljubljani perilo svoje čete pri dravski diviziji. Delavce Janez se je z njim seznanil in kmalu sta tela kupčevali za vojaške srajce in spodnje bluze. Moža sta zharantala za blago, vredno okoli 1450 Din. Janez je moral zato pred kazenski senat. Dejal je, da mu je redov sam vsilil perilo. Predsednik je se nasmejal in dejal: »Bomo pa še mi vam vsilili 14 dni zapora, pa malo postili se boste!«

Meta je teta otrok Jančka. Tončka in Francka. Otroci in Meta so doma v Šmartnem in imajo svojo hišico ter kos travnika in hote. Stelo so otrokom večkrat odnesli drugi. Zato je prošil varuh Tomaž Meto, naj malo popazi na stelo, ki je bila v »stelnjaku otrok. Februarja je šla Meta za sosedo Mico in njenim močim Matijo. Oba sta se okrenila kot na novlje in jela zmerjati Meto: »Sram te bodi, da hodiš za nama, za svojimi otroci hodi! Moja mož je videl tvojo hčer in »ongaveca« pod našim kozolecem.« Mica bo šla 300 Din, njen mož pa 150 Din globe, če ne bosta pa tudi onadva prišla pod zamerjen kozolec.

Domače vesti

* **Redukcija v poštne ministru.** V ministru pošte in telegrafov bo s 1. aprilom ukinjen eskontni in kontrolni odelček, agende pa se prenese na personalni odelček. V ministru pošte pripravljajo tudi velike redukcije, ko stopi novi budžet v veljavo. Največje ne bo redukcija v beografski poštne direktoriji, ki bo reduciranih 130 nameščenec.

* **Izpremembe v poštne službi.** Šef personalnega odelčka pri poštne direktoriji v Novem Sadu Vladimir Kos je kot poštne nadzornik premeščen k poštne direktoriji v Ljubljani, višji kontrolor v ministru pošte in telegrafov Anton Dietz pa je trajno upokojen.

* **Najmarljivejši poverjeniki »Vodnikove družbe«** bodo, kakor smo že zabeležili, nagajali na ta način, da dobe krasno veliko sliko v barvitosti. 15 najzaslužnejših med njimi pa bo družba povrh še odlikovala na ta način, da bo njihove slike priobčila »Vodnikova družba«. Opozorjamo poverjenike na to in jih pozivamo, naj se potrudijo, da naberejo čim največ članov. Prav lepo število poverjenikov je že v polni meri storilo svojo dolžnost, za kar jim gre pohvala in priznanje, nad 700 pa jih je, ki doslej še niso izvršili naloge, ki so jo prevzeli. Izmed krajev, kjer šteje družba razmeroma največ članov, moramo na prvem mestu imenovati Vrhniko. Seveda je to v prvi vrsti zasluha tomošnjega neumorno delovnega in poštenega poverjenika g. G. Jelovška. Takšnih poverjenikov bi si želeli povsodi, pa bi »Vodnikova družba« že letos imela 40.000 članov in lahko izdala mesto 4 najmanj 6 lepih knjig! Želeli bi, da bi vrhnjski poverjenik našel na stotine posmehovalcev.

* **Z zagrebške univerze.** Na predlog ministrstva prosvete sta upokojena profesorja na filozofski fakulteti zagrebške univerze dr. Lazar Car in dr. Milan Rešetar.

* **V eri varčevanja.** Kakor poročajo iz Sarajeva, so vsi stažisti v tamkajšnji državni bolnici predvečerašnjim preleteli dekret, s katerim se odpustajo iz službe in se jim vzame mali honorar ter stanovanje in hrana. V sarajevski bolnici je bilo doslej 50 zdravnikov, od katerih je bilo 25 stažistov. V bolnici leži nad 900 bolnikov. Odpusteni stažisti bodo s 1. aprilom na ulici brez stanovanja, brez hrane in brez zaslužka.

* **Zveza jugoslovenskih mest.** Ministrstvo za notranje zadeve je te dni razpisalo upravnim vsem mest načrt zakona o mestih. V kratkem se sestanejo zastopniki Zagreba, Ljubljane in Beograda, ki se bodo posvetovali o načrtu in predložili potem ministrstvu za notranje zadeve svoje mišljenje v uvaževanje.

* **Palaca gavnega generalnega štaba v Beogradu.** Velika palaca glavnega generalnega štaba, ki se gradi poleg novega parlamenta, je prišla te dni pod streho. Za nadaljnja gradbena dela in za notranjo opremo je ministrstvo vojske in morarice odobrilo kredit v znesku 10 milijonov dinarjev. Upati je, da se bo nova palaca že letošnjo jesen lahko izročila svojem namenu. Razen glavnega generalnega štaba bo v novi zgradbi nameščeno tudi ministrstvo vojske in morarice.

* **Nova križarka »Dalmacija« v Šibeniku.** Kakor poročajo iz Šibenika, prisoe prihodno sredo iz Boka Kotorske voila ladja »Dalmacija«, kateri pripravljajo Šibenčani slavnosten sprejem. Ladja ostane dalj časa v Šibeniku.

* **Danski turisti v Sarajevu.** Predvečerašnjim je prispela v Sarajevo večja skupina danskih gostov, ki so si ogledali mesto in njegovo okolico, snoči pa so odpotovali na dalmatinsko riviero.

* **Sluge pri oblastnih šolskih nadzornikih.** Ministrstvo prosvete je odredilo, da se morajo radi varčnosti reducirati vsi sluge oblastnih šolskih nadzornikov.

* **Nova emisija tovarnih listov.** Z današnjim dnem pride v promet nova emisija tovarnih listov. Stari tovarni listi se za nove lahko zamenjajo do 25. aprila pri upravi državnih monopolov.

* **Knjiga »Risanje«** od A. Novaka se sme po nalogu ministra prosvete uporabljati kot pomožna učna knjiga za učitelje osnovnih in meščanskih šol v Ljubljani.

* **Oproščanje od plačevanja taks.** S posebnim odlokom finančnega ministruva se oproščena od plačevanja taks za vse spomenice in prošnje, ki jih predlože državnim oblastem, razen onih v civilnih tožbenih zadevah, naslednja društva: »Slovenska šolska matica« v Ljubljani, »Pevska zveza« v Ljubljani, »Zveza kulturnih društev« v Ljubljani, in »Zveza slovenskih pevskih društev« v Ljubljani.

* **Novinarski sanatorij na Prčanju.** Minister za narodno zdravje dr. Slavko Miletič in njegov pomočnik dr. Stampar sta položila temeljni kamen za Novinarski sanatorij na Prčanju v Boki Kotorski, podarivši mu potrebno pohištvo; gradbeni minister inž. D. Bernec je odobril renovacijo sanatorija na državne troške, finančni minister pa je dovolil Novinarskemu sanatoriju subvencijo v znesku 36.000 Din. Uprava sanatorija izreka vsem dobrotnikom iskreno zahvalo.

* **Rečani so se ustrašili naše »mobilizacije«.** S sušaške železniške postaje so v četrti prispeli letošnji rečani na redno vojaško službo. Po stari navadi so jih spremljali sorodniki in prijatelji s petjem in godbo iz Kastavščine so korakali skozi Reko na Sušak. Italijani so bili vznemirjeni, ker so bili mnenja, da se v Jugoslaviji vrši mobilizacija. Na vprašanje karabinerjev, kam gredo, so jim rekruti šalivo odgovorjali: »V Albanijo«.

* **V državnem zdravilišču na Golniku** so obiski bolnikov zopet dovoljeni.

* **Izredni popusti v zdravilišču toplice Dobrna pri Celju.** Sezija se prične 15. aprila. Vsi državni službeniki, častniki, svečeniški, penzionisti, vojni invalidi in vseh navedenih nepreskrbljenih svojci, nadalje svojci pemrlih in padlih vojakov, vojne sirote in

ruski invalidi plačujejo za 20 dnevno zdravljenje pavšalne svote Din 1090 vsi drugi pa Din 280. In dobi vsak za to: 1.) enkratno vožnjo iz Celja na Dobrno in nazaj 2.) za 20 dni stanovanja. 3.) za 20 dni dobre hrane (4 krat na dan). 4. 20 kopeli v bazenu ali kabinli. 5.) 2 kratno zdravniško preiskavo. Ta ugodnost se lahko vporablja od 15. aprila do zaključno 10. junja. Vse druge cene so razvidne iz prospektu, ki ga uprava pošlje na željo brezplačno.

* **Za raziskavanje dremavice,** ki se sporadično pojavlja tudi v Jugoslaviji, je znani ameriški milijarder Perpont Morgan dal 40 tisoč dolarjev na razpolago newyorškemu nevrološkemu institutu. Tej bolezni je lansko leto podlegla tudi Morganova žena.

* **Zopet velik požar v Skopju.** V četrtke ponoči je v Skopju pokorel hotel »Car Dušan«. Požar se je pojavil v kleti ter se naglo razširil na celo poslopje. V hotelu je bilo nekoliko gostov, ki pa so se pravčasno rešili, le neka ruska pevka je bila lahko ranjena. Kako je nastal požar, ni znano. Škoda je velika.

* **V drugič na smrt obsojen.** Pred poroto v Šibeniku se je prošil četrtke vršila ponovna obravnava proti Petru Šariču, ki je bil obsojen na smrt, a je kasacijsko sodišče razveljavilo smrtno razsodbo. Pri predvečerašnji obravnavi je bil Šarič ponovno obsojen na smrt.

* **Calderara mlo** za britje je v kakovosti neprekosljivo.

* **S konja padel in se ubil.** V okolici Mostarja je seljak Luka Ignjatčič jahal s polja domov. Na potu se je konj splašal, a Ignjatčič je padel tako nesrečno na tla, da je z glavjo udaril ob oster kamen in ostal na mestu mrtve.

Iz Ljubljane

u. **Ekspedicija kapitana Scota na Južni tečaj.** Na željo občinstva, ki si večeraj radi razprodanih predstav tega izredno lepega in zanimivega filma ni moglo ogledati, predvala ZKD isti film še danes in jutri. Današnja predstava, ki je namenjena v prvi vrsti dijaštvu, se prične točno ob 14.50 popoldne, jutrišnje predstave pa kot običajno ob 9.30 in 11. popoldne. Film, zasluži v resnici radi svoje izredne krasote vso pozornost občinstva. Lepota arktičnih krajev in življenje ondotnega živalstva sta v njem podana s tako resničnostjo da ostane film vsakomur neizbrisno v spominu. Ogledati si le razstavljene slike v izložbenih oknih v kavarni »Zvezda« in drugod. Vstopnice kupite čimprej v predprodaji kina Matice, da dobite čim boljše sedeže. Cene prostorov po 2 in 4 Din.

u. **Sedmi redni občni zbor Narodne galerije** se vrši danes, ob petih v Narodnem domu, I. nadstropje. Na udeležbo vabi Narodna galerija.

u. **Društvo »Jožetišče«** v Ljubljani ima letos svoj občni zbor v nedeljo, 27. marca ob 4. popoldne v društvenih prostorih na Poljanski cesti št. 16/I. z običajnim dnevnim redom.

u. **Policijske prijave.** Od četrtka na petek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1. vlom, 1 tatvina dreves v gozdu, 1 popadljiv pes, 1 prestopke sanitarnih predpisov, 1 prestopke zglajevalnih predpisov, 1 prilaistitev naidenine, 1 prestopke hoje po železnici in 5 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretaciji sta bili izvršeni 2 in sicer radi vlačuzarstva.

u. **Drzen vlom in tatvina obleke.** V četrtke okrog 20. ure so čuli prebivalci hiše št. 37 v Mostah v podstrešju ropot, čemur pa niso pripisovali nikake važnosti, mence da prevrača staro šaro kak maček. Šele okrog 23. ure ponoči so uvideli, da so se motili, kajti ropot v podstrešju je povzročil neznan vlomilec, ki se je v večernih urah oprezno vtilotapil v hišo in zlezal v podstrešje. Tam je našel neki železni premet in našlino vdri v podstrešje sbo služkinje Ane Skubic. V sobi je tat vse prevrta, iskalo jo za boljšo obleko. Tat je oškodoval Skubicevo za okrog 700 Din vrednosti. Odnesei ji je 3 kompletne obleke, par čevljev in nekaj drugih malenkosti.

u. **Vrečo moke izgubil.** Trgovec Franc Markič z Iga je naložil v sredo popoldne v Ljubljani več vreč moke, ki jih je peljal domov njegov brat Leopold. Tik pred Igom pa je voznik opazil da je medpotoma eno vrečo moke, vredno 450 Din, izgubil z voza. Kakor je bilo ugotovljeno pozneje, sta vrečo našla dva moška, bržkone domačina, ki sta jo spravila domov. Ker se najditelja nista prijavila, ju zasledujejo sedaj orožniki.

u. **Tatvina moke.** Pekovski moster Iv. Jakin na Sv. Petra cesti št. 3 je prejel dne 23. t. m. od tvrde »Ekonom« več vreč moke, katere ji je znosil hlapec v vrečo. Vreče je Jakin preštel, tekot popoldneva pa je ugotovil, da sta mu na zagonetem način dve zmanjkali. Oškodovanec je prijavil slučaj policiji, ki sedaj išče krivca.

u. **Lepe vrtove** boste imeli le, ako posujete steze z belim dolomitnim peskom, ki ga

van dostavlja na dom najceneje K. Vodnik, Podutik 25, Ljubljana 7. Narociti se lahko tudi pri »Jeklo«, Ljubljana, Stari trg. 439

u. **Ugoden nakup nogavic,** vezne in žepnih robcev je pri O. Dobeč. Pred Škofijo št. 15.

Iz Maribora

a. **K »pogrebu« kolodvora na Teznu pri Mariboru** pod klerikalno-radikalnim režimom zabeležujemo kot kronisti ogromno nezadovoljnost Maribora in njegove širše področne okolice, ki se zrcali tudi iz člankov »Marburger Zeitung« ter »Volksstimme«, polnih ironije in sarkazma. Zares dejstvo je, da so šli klerikalci v vlado izključno samomo radi koristi svoje stranke in nekatereh svojih trabantov. Potrebe širših slojev — zlasti obmejnih Slovencev — so jim peto kolo pri vozu. Ampak ljudstvo bo s takimi »zastopniki« ob volitvah temeljito obračunalo, to si naj klerikalci zapisajo v svoj politični album! — Neizbrisna sramota je, da imajo klerikalci kar 3 svoje ministre in lepo število poslancev v vladi, ne pobrigajo pa se, da bi dobili na Teznu vsaj postajališče, ki bi železnico ne stalo več kot nekoliko desetisoč dinarjev. Saj potniki ne rabijo drugega, kot da se ustavljajo potniški vlaki na Teznu, za kar zadostuje skromno postajališče ter ni potreba monumentalne stavbe. Postajališčno poslopje si bo menda železnica itak morala sama za sebe postaviti ker ji baraka, v kateri posluje sedaj železniško uradništvo in drugo uslužbenstvo, že razpada in bo menda kmalu na železniške naprave v tej baraki — deževalo. Izgovor klerikalne vlade, da za kolodvor na Teznu »ni pare«, torej nikakor ne drži in je le pesek v oči ubogemu ljudstvu, ki naj hodi v prosviteljem dvajsetem stoletju peš tako daleč na najbližnji kolodvor, da mora iti kmalu že dan preje od doma, da pride še pravčasno na vlak. — Klerikalci, zapomnite si to za prihodnje volitve, kjer bo z Vami obračun! — Več volitev.

a. **Zlet JČ Lige k Sv. Urbanu** se bo vrši prihodnjo nedeljo dne 3. aprila v slučaju lepega vremena. Sestanek točno ob 18. na začetku Kamniške ceste.

a. **Nabavljala zadruga državnih uslužbencev v Mariboru** ima svoj redni občni zbor dne 27. marca ob 8.30 dop. v mali dvorani mariborskega Narodnega doma. Dnevni red je razviden iz objave v zadružni trgovini. Člani se vabijo k polnoštevni udeležbi in se obenem opozarjajo na določila čl. 64 pravil glede prijave letnih nakupov, ki se ima izvršiti najkasneje do 10. aprila, sicer zapade pripadajoči delež čistega dobička fondu za lastni dom.

a. **Kaj je z avtomatično telefonsko centralo?** Lansko leto dne 19. avgusta, je poletni tedajni minister pošte in telegrafov dr. Superina Maribor in je ob tej priliki konferiral na sestanku mariborskih gospodarskih krogov o vseh lokalnih težnjah Maribora. Minister je objubil vse mogoče, tudi priznal potrebo avtomatične telefonske centrale, za katero so že davno adaptirani prostori na glavni pošti, objubil je izboljšanje zveze Maribora z Zagrebom in v važnejših trgovskih centri v inozemstvu, kizanje tarife za poštne pakete v bližnje kraje, priznal je potrebo izgraditve poslopja za pošto carinarnico itd. Naknadno je dobilo pošto ministrustvo še natančno izdelano spomenico vseh želja in potreb, ki so bile iznešene na tej anketi. SLS časopisi so takrat in vsa leta poprej mnogo pisali o njeni potrebi vsega tega. Sedaj o vsem tem nič več ne pišejo, ne govorje in tudi ne store ničesar za Maribor, ko so njihovi ministri v vladi.

a. **Delavski dom v Mariboru.** Na zadnji plenarni seji Delavske zbornice v Ljubljani, na kateri so votirali 1.500.000 Din za zgradbo nove hiše na Miklošičevi cesti, so v podoben namem dali tudi 500.000 Din v proračun Delavske zbornice za Maribor. Tudi tu se naj namreč zgradi po ljubljanskem načrtu dogovorno z mestno občino posebna hiša za 1.500.000 Din, v kateri bi imela poleg stanovanj svoje prostore zlasti podružnica Delavske zbornice, stavba dela in vse strokovne organizacije. Stavba bi postala last mestne občine, ki bi morala tudi tega prispevati po ljubljanskem načinu milijon Din. O oddaji lokalov in stanovanj bi odločal poseben odbor, sestavljen iz zastopnikov Delavske zbornice in mestne občine, Proračun Delavske zbornice potrebuje še samo odobritev ministruva za socialno politiko, kar se bo zgodilo v najkrajšem času in bi torej lahko tudi v Mariboru začeli čimprej graditi, ako si bo mestna občina osvojila to lepo ponudbo Delavske zbornice. V Mariboru je letošnja stavbena sezija doslej še popolnoma mrtva. Izgleda pa, da bo polagoma vendarle tudi Maribor, ki ima najhušo stanovanjsko bedo, vsaj nekaj gradil, če bo pri merodajnih krogih dovolj dobre volje. V Delavskem domu bo tudi posebna dvorana za zborovanja. Ta načrt je tenbolj pozdraviti, ker v Mariboru silno primanjkuje primernih lokalov.

a. **Predavanja.** Ljudska univerza v Mariboru je v preteklem tednu končala svoja predavanja iz hrvaškega ciklusa. V ponedeljek je zaključil svoja predavanja o hrvaški umetnosti g. dr. Branko Senoa iz Zagreba, ki je podrobneje govoril o hrvaškem slikarstvu in kiparstvu novejšee dobe ter povdarjal važnost delovanja škola Stronmayerja in dr. Kršnjavega in njun velik vpliv na razvoj hrvaške umetnosti, ki se je šele pod njunim direktnim vplivom začela samostojno razvijati. S številnimi lepimi sklopčnimi slikami je dr. Senoa pojasnil svoja zanimiva in simpatična izvajanja in je končal z obljubo, da je pripravljen prihodnje leto predavati o specielnih vprašanjih hrvaške umetnosti. V petek pa je zelo poljudno in v spoštno razumljivi obliki govoril dekan dr. Karlovič o zagrebški borzi, o pomenu in vplivu borze na narodno gospodarstvo posebno na Hrvaškem in je opozarjal na razna aktualna vprašanja z zvezi z udejstvovanjem borze. Dočim je bilo to predvsem gospodarskim krogom

namenjeno predavanje dobro obiskano od profesorjev in slušateljev trgovske akademije, so se trgovski in obrtniški krogi kakor običajno odlikovali po svoji odsotnosti. Popolnoma nov ciklus predavanj je začel vseučiliški profesor dr. Fr. Veber iz Ljubljane v ponedeljek zvečer; govoril je o etiki ter bo prihodnji ponedeljek nadaljeval. — V Studencih pri Mariboru prireja od časa do časa tamošnje Sokolsko društvo poljudna predavanja. Minule četrte je podal šolski upravitelj B. Rozband iz Limbuša nekaj svojih spominov na dobrovoljska leta v Rusiji in na solunski fronti. Opisal je pot dobrovoljcev jeseni in pozimi l. 1917. iz Odeše preko Arhangelska, Angleske, Francije in Italije na solunsko fronto in povedal nekatere druge doživljaje iz dobrovoljskega pokreta. Žal, da njegovo predavanje ni privabilo tolikega števila poslušalcev, kakor bi bilo želeli.

Iz Celja

e. **Proračun mestne občine celiske.** Gerent mestne občine celiske je dal razgrniti z dnem 18. t. m. novi proračun za leto 1927 ki je nabit na občinski deski v vestibulu mestnega magistratnega poslopja ter tako vsakomur na ogled. Izkazuje izdatkov 4 milijone 419.247 in rednih dohodkov 1 milijon 975.195, torej primanjkljaja 2.444.052, ki se bo kril z raznimi davčnimi in nakladami, ki je bil soglasno sklenil finančni odsek bivšega občinskega zastopa. Novi proračun se razlikuje od sedanjega osnutka samo v tem, da predvideva amortiziranje posojila Din 2.500.000, ki bi se naj uporabilo za zidanje nove stanovanjske hiše v Razlagovi ulici, torej na prostoru nasproti stari okoliški osnovni šoli. Ta projekt je opustil prvi slovenski občinski svet iz valutarnih in občnih finančnih oziror. Nima pa proračun nobene postavke za izvedbo regulacijskega načrta za Savinjo in pritokov ter investicijskega posojila za preuredbu hotela »Pri kromu« v stanovanjske svrhe. Novi proračun se razlikuje od prejšnjega tudi v tem, da zvišuje trošarino na alkoholne pijače, tako trošarino na vino od 35% na 52%, med tem ko je bil namenaval občinski svet po predlogu Kluba delovne večine znižati na 32%. Trošarina na žganje se zviša za 11 usoč Din, na buteljke in šampanjec pa za 5 Din od steklenice. Najemniški vinar se zniža od 10% na 8%. Upamo, da je g. Žumer kot vnet zagovornik gostilničarskih interesov s sedanjim proračunom bolj zadovoljen kakor s prejšnjim. Saj je komaj dočkal trenutok, da se je legalno izvoljeni občinski odbor razpusil, ter da je na mestnem magistratu zavladalo gerentstvo.

e. **Praktični učbenik češkega jezika.** Dišajska organizacija »Sloga« na drž. realni gimnaziji v Celju je sklenila izdati praktični učbenik češkega jezika, ki ga je za Ruše, mudeče se na Češkoslovaškem, spisal prof. Zvezek in za Slovence priredil prof. Orožen. Knjiga je najboljša svoje vrste. Prinaša najnunejše gramatično gradivo, razgovore, pregovore, pesmi, in nevezane sestavke najboljših čeških pisateljev. Na prirodni inductivni način navaja v spoznavanje jezika življenja in literature češkega naroda. Primeren je za učenje brez učitelja in tudi za šole; na Češkoslovaškem je uvedena v srednjih šolah z ruskim učnim jezikom. Dišajci so sklenili, da jo samo izda, ker dobro občuti, kako potrebna je. Ker pa seveda nima denarja, za to, skuša priti do cilja s pomočjo prednaročnikov. Obsegala bo knjiga okrog 150 strani šolskega formata in je cena za prednaročnike (20 Din) za polovico nižja od tiste, po kateri mora dišajci samo plačevati šolske knjige. Kdor čuti potrebo po znanju češčine ali kdor odobrava idealno stremeljenje mladine, se prosi, naj si knjigo čim preje naroči. Javi naj to dišajski organizaciji »Sloga« v Celju.

e. **Predavanje Sokolskega društva v Celju.** V četrtke, dne 31. t. m. bo predaval ob 8.15 zvečer v društveni telodavnici hr. prof. dr. Karol Zelenik o temi »Pogled v zgodovino novejšee filozofije«. Predavanje bo poljudno in za vsakogar razumljivo.

e. **Popis prebivalstva v Celju in v celski okolici.** Sreško poglavarstvo celiske je odredilo v smislu razglasa velikega župana popis prebivalstva na Bregu. Lavi in v Liscach, v policijskem rajonu celiskem ter v mestu Celju, Gaberjeh v Zavodni potom hišnih pol in izkazov stanovalcev po staležu dne 1. aprila 1927. Hišni lastniki, odnosno njihovi zastopniki imajo pod kazensko odgovornostjo natančno izpolniti pole, glavni najemniki stanovanj pa izkaze stanovalcev do 6. aprila 1927, in sicer v treh izvodih. Zadevne uradne tiskovine se bodo dostavile hišnim lastnikom po organih varnostne straže.

e. **Kako se ustanovljajo in komu se podeljujej trafike.** Vojni udovi in trafikantki ge. Pernovšek je odpovedan lokal na Kr. Petra cesti. Ker se ji ni posrečilo dobiti na isti cesti drug lokal, izgubi trafiko. Kakor smo izvedeli, je dalo sedaj Hraščino in posojilno društvo (nemško) na razpolago prostor g. Piku da si postavi primeren lokal. Gospod Pik ni invalid, temveč upokojeni stražnik. Še pred enim letom je zaprosil pri istem društvu neki invalid za ta prostor in se je takrat ljubljubo, da ga bodo v prvi vrsti upoštevali. Sam je povedal zadevo g. Piku, ki se je podivil, da je dobil prostor zase in invalid bo lahko zopet brez kruha. Apelliramo na pristojne oblasti, da upoštevajo pri podelitvi trafik le invalide, katerih je pač dosti, ki bi radi s poštenim delom zaslužili svoj kruh.

e. **Nova tobačna trafika.** V Bukovžlaku pri Celju se bo ustanovila nova tobačna trafika. Predpogoji za prevzem trafike so postavitev lastnega lokala v bližini vojaškega vežbališča, kjer se bo lahko zraven trafike izvrševala tudi obrt vojaške kantine. Vojni invalidi in vojne vdove, ki so po zakonu zaščiteni in ki se za podelitev te trafike zanimajo, se pozivajo, da se zglastijo najkasneje do 31. t. m. v pisarni krajevnega odbora Udruženja vojnih invalidov Celje, kjer lahko dobijo potrebne informacije.

KONCERT

dne 26., 27. marca
od 20. do 1. ure

Restavracija pod »Skalco«.

Nedosegljiva
Eau de Cologne chypre
Bourjois - Paris

Iz Kranja

u. **Krasen uspeh igre »Bratje sv. Bernarda«** na kranjskem odru. Predsnočnim je vprizoril domači gledališki oder v Narodnem domu Ochootno dramo »Bratje sv. Bernarda«. Doživeli smo večer resničnih kulturnih vrednot, kakor redkokdaj. Vsa čast diletantski domači družini, ki je dokazala svojo zmoglost umetniškega ustvarjanja na deskah in visoko stopnjo svoje zrelosti. Poleg odlične igre celotnega ansambla je mnogo doprinesla k efektu nemu uspehu večera krasna in nova dekoracija z motivi iz samostanskega ambienta delo g. Bradaške, in scenerija. Režija je bila kos svoji nalogi. Petje samostanskega kora posrečeno, le pritrditvijo zvonov puhalno slšno in razočano. Navdušenje občinstva, ki je docela napolnilo dvorano, veliko in hvaležno. Nocoj ob 20. uri se po noviji »Bratje sv. Bernarda«.

Iz Trbovelj

u. **Trije kinematografi v Trbovljah.** Včeraj je bil otvorjen tretji kinematograf v Trbovljah in sicer v klerikalnem Društvenem domu. Ker obstoji en kino tudi v Hraščniku, imamo v občini skupno štiri kinematografe, torej že enega več kakor v Ljubljani.

u. **Občni zbor Jugoslovenske Matice** je moral biti preložen, ker se ga ni udeležilo dovoljno število članstva. Delovanje posodružnice peša in bo treba misliti na reorganizacijo.

u. **Za ubožne kmetovalce v Trbovljah** je votirana vsota 1500 Din za nakup semen. — **Uradni dnevi okrajnega glavarstva v Hraščniku.** Na željo prebivalstva v Hraščniku je sklenilo občinsko starišinstvo, da se bodo enkrat mesečno vršili uradni dnevi politične oblasti tudi v Hraščniku. Dan določijo okrajno glavarstvo.

u. **Zgradba vodovoda v Hraščniku.** Občina je odobrila zgradbo vodovoda v Prapretcu, Pleskem in sicer v Hraščniku. Teren je bil že pregledan, načrtov pa še vedno ni. Ker znaša fond za zgradbo zaenkrat samo 200.000 Din, ni pričakovati, da bodo pričeli graditi vodovod že letos. Toliko v infoformaciji prizadevati.

u. **Plenarna seja občinskega zastopa.** V četrtke 24. t. m. se je vršila plenarna seja občinskega zastopa, ki je potekla zelo mirno, čeprav se je pred sejo veliko govorilo o nastopu klerikalnih občinskih odbornikov, češ da bodo v zvezi z dvema bernotovcema in eventualno več odborniki iz delavske skupine vprizorili izgrede in potek seje podali z bombastičnimi besedami v »Slovenec«. Vse to v nameri, da vplivajo umetno na veliko županstvo, ki je sedaj v njihovih rokah in si ustvarjajo bazo za razpust legalno izvoljenega občinskega zastopa. Kakor pa je videti, so se ustrašili posledice takega svojega ravnanja, ker je brezdvomno, da bi celokupno prebivalstvo trboveljske občine vstalo proti njim in bi imela nakana katastrofalne posledice za njihove že itak oslabilene postavjanke. Sejo je otvoril župan Sitar, ki je poročal o priklipitvi Hraščnika k trgu Trbovlje. Zatem je referiral g. Klenovšek o reviziji občinske in ubožne blaginje. Živahna debata se je vnela pri poročilu g. spodaj Klena o regulacijskih načrtih za trg Trbovlje, ki so bili izvršeni pod gerentovanjem g. Klena. Bili so soglasno sprejeti. V občinskem zvezo je bilo sprejetih 20 prosilcev razen enega, ker ni mogel dokazati 10letnega bivanja v občini. Obrtno dovoljenje se je podelilo 4 prosiilec, enemu pa odobilo, ker ni potrebe za toliko gostiln. Pri slučajnostih so se obravnavele razne zadeve, tako n. pr. tožba več posestnikov v Hraščniku proti TPD, radi plavzovja, davek 1 Din na tono premoaga, toliko časa, da bi prešla občina milijon din narjave za zgradbo stanovanjskih hiš tud izmed personalnih zadev omenjamo Koro-rovo, kateremu se je oddalo pobiranje občinskih doklad na trošarino proti honorarju, ki ga bo še določilo občinsko starišinstvo.

ABBAZIA

Klimatično kopališče pri Reki

Solčna pomlad ob »Ritji«.

pomladanska sezija februar—maj
kopalna sezija maj—oktober

69 prvovrstnih hotelov, penslonov, sanatorijev, kopališka godba. Vsa-kovrstna vele mestna zabava.

Cena pensiona s sobo od 50 lir dalje.
HOTEL: Regina - Palace - Bellevue - Excelsior - Quarnero - Amalia - Eden - Quisisana - Continental - Strandhotel

od 40 lir dalje:

HOTEL-PENSIONI: Breiner - Bristol - Imperial - Grandhotel - Villa Jeanette - Atlantica - Esplanade - Europe vorm. Quitta - August - Lunis - Residenz - Savoy - Metropole - Pension Lederer - Augusta (Südstrand) - Victor - Villa Dr. Landr - Villa Fabri - Hausner (vlastnici Braca Tomasić) - Miran - Tanber (rituell) - Salus - Zawojski - Milano - San Marco - Nettuno - Villa Stern (rituell)

od 30 lir dalje:

PENSIONI: Schlosser - Plöbst - Riviera - Wrus - Jolanda - Lunaček - Venezia

Sanatoriji (z različnimi cenami): Sanatorium Dr. Szegö - Neues Kurhaus Dr. Lakatos - Kurhaus Adriatica - Mahler - Kurhaus Adriatica - diečl dom Dr. Horvath (Villa Flora).

P. A. V. SCHLETTOW
PAUL RICHTER

?? ? ?

?? ? ?

Križarka

Občini zbor LHP. Včera j dopoldn je vršil redni občni zbor LHPA, ki je rekel popolnoma mirno. Poročila posamični funkcionarjev so bila po kratki stvarni debati soglasno sprejeta. Tajnik je v svojem poročilu dotaknil jako pčnega vprašanja glede saveza, ki je s svadnelavnostjo zakrivil redno delovanje saveza, kakor tudi zastoi hazenskega su

JESENICE. Redni občni zbor podružnice CMD na Jesenicah se vrši v sredo, 30. marca ob pol 20. uri v fitalnici osrednjega Sola. Spored običajen. Udeležba za vsakršno glasovanje obvezna!

okrajna. Poleg obeh načelnikov gđ. Jakobič Jانا in Antona Kavaljara ter posle voditeljice ga tajnika okrajnega kmetijskega referenta gosp. Jesipa Sustliša so na zborovanju sodelovali okrajni živinozdravnik in Radovljice gosp. Slavko Zarnik, načelnik planskega odbora gosp. Ivan Ažman ter kmetijski svetnik gosp. Viljem Rohrman kot zastopnik Kmetijske družbe. Takoj po otvoritvi zborovanja je predaval Josp Sustiš o najbolj pereči vprašanji glede rejne plemenskih bikov in merjasev, nakar se je razvila živahna debata. Sledilo je poučno predavanje okrajnega ga živinozdravnika Zarnika o vzrokih jaltosti, o kužnem povzročju, o kataralnih vnetju spolovil in o metiljavosti, katero je izzval koristne medsebojne razgovore ravnanju z živino in o zdravstvu pri živini. Kmetijski svetnik gosp. Rohrman je v svojem jedrnatem nagovoru pohvalil vztrantost obeh odborov v delovanju za povzdiz živinoreje. Govornik je poudaril pozitivno delo živinorejskih odborov sploh. Posebno je odobral smoteno postopanje obeh radovljiskih odborov ki delata z uspehi na

mcović	Spielmann	Vidmar	Stanje v turnusu	končno stanje
I II III IV	I II III IV	I II III IV	I II III	

Gospodarstvo

okrajna. Poleg obeh načelnikov gđ. Jakobič Jانا in Antona Kavaljara ter posle voditeljice ga tajnika okrajnega kmetijskega referenta gosp. Jesipa Sustliša so na zborovanju sodelovali okrajni živinozdravnik in Radovljice gosp. Slavko Zarnik, načelnik planskega odbora gosp. Ivan Ažman ter kmetijski svetnik gosp. Viljem Rohrman kot zastopnik Kmetijske družbe. Takoj po otvoritvi zborovanja je predaval Josp Sustiš o najbolj pereči vprašanji glede rejne plemenskih bikov in merjasev, nakar se je razvila živahna debata. Sledilo je poučno predavanje okrajnega ga živinozdravnika Zarnika o vzrokih jaltosti, o kužnem povzročju, o kataralnih vnetju spolovil in o metiljavosti, katero je izzval koristne medsebojne razgovore ravnanju z živino in o zdravstvu pri živini. Kmetijski svetnik gosp. Rohrman je v svojem jedrnatem nagovoru pohvalil vztrantost obeh odborov v delovanju za povzdiz živinoreje. Govornik je poudaril pozitivno delo živinorejskih odborov sploh. Posebno je odobral smoteno postopanje obeh radovljiskih odborov ki delata z uspehi na

cem aprila bo začel obratovati blizu Piro-
ne daleč od bolgarske meje premogovni-
last družbe, katere glavni delničar
Eskomptna banka v Beogradu. Premog in-
7000—8000 kalorij. Zaposliti bo mogoče
3000 delavcev.

== Združene papirnice Vevče, Gorican-
Medvođe, d. d. v Ljubljani so imele 24. t.
bilančno sejo upravnega sveta, na kateri
bi izvoljen za predsednika družbe g. Fr.
B. o. n. a. teramp v Ljubljani. Skladno

Deviza Beograd na ostalih borzih: v Prazi 59.825, v Berlinu 7.395.

Iz življenja in sveta

Revizija Sokratovega procesa

Atenski advokat Parapodoulos je vložil na atensko kasacijsko sodišče zahtevo po reviziji procesa starogrškega modrijana, ki je bil kakor znano l. 399 pred Kr. r. torej pred več nego 2000 leti, obsojen na smrt. Gospod Parapodoulos, ki mu menda manjka sodobne klijentele, je mnenja, da je aeropag zagrešil nad Sokratom juridično zmoto, najbrž pa celo umor. Do tega uverjenja je prišel po desetletnem proučevanju procesa in sedaj je prepričan, da so sodniki predlagali smrtno kazen proti svoji vesti. »Čast Grčije,« piše Parapodoulos, »zahteva, da se proces obnovi in da se sodno ugotovi Sokratova nedolžnost.«

Na Parapodoulosovo žalost in v sramoto celokupne Grčije je atenska kasacija zavrnila zahtevo po obnovi Sokratovega procesa, češ da se ji zdi ta rehabilitacija docela odveč. Obnova procesa bi požrla preveč denarja, ki ga Grška nima baš v izobilju, poleg tega bi pa bila tudi brezpredmetna; zakaj — izjavlja kasacijsko sodišče — zgodovina je Sokrata že davno rehabilitirala in naknadna sodba in oprostitev bi pač niti najmanj ne prispevala k njegovi reputaciji.

Parapodoulos pa noče odnehati in vztraja na svoji zahtevi. Pravi, da mu ni toliko do časti Sokrata kakor do časti Grčije, ki se mora oprati dvatisočletnega madeža. Ker je bila zahteva po reviziji vložena z vsemi predpisanimi formalnostmi, kasacija pač ne bo ostalo drugo, kakor da vso stvar prouči in se službeno izjavi. Tako bo volk sit, koza cela. Parapodoulos bo proglasen za rešnika domovine, čast Grčije pa bo oprana in amen.

Povratak dr. Ahrerja

Kakor znano, je nastala pred par meseci v Avstriji velika afeta z bivšim finančnim ministrom dr. Jakobom Ahrerjem, pristajačem krščansko-socialne stranke, ki so ga obdolžili, da je zlorabil svoje odgovorno mesto in sklepal pogodbe s Pošto hranilnico na škodo države, ki ima vsled tega več milijonov škode. Dr. Ahrer je takrat odpotoval na otok Krub in Antilih, kjer je ostal do pred kratkim. Kmalu po njegovem odpotovanju so začeli pisati avstrijski listi o njegovih nedopustnih manipulacijah. Ustanovil se je celo parlamentarni preiskovalni odbor, ki naj preišče to stvar. Čez nekaj časa pa je zadeva utihnila, kakor pač utihne polagoma vsaka afeta, zlasti če krivca nimajo. Listi so takrat tudi pisali, da je policija poslala za dr. Ahrerjem tiralico in da se plete pogajanja s kubansko vlado za njegovo izročitev.

V četrtek pa se je dr. Ahrer nenadoma pojavil na Dunaju, kamor se je povrnil z ženo in se nastanil v hotelu. Žeto se je spremenil, tako da ga ni mogoče takoj spoznati. Bivši minister je imel ves dan sestanke z osebnimi prijatelji, s katerimi je razpravljal o zadevi, katero mu pripisujejo. Posetilo ga je tudi nekaj novinarjev, ki jim je pa podal le par kratkih izjav, češ, da ne more več povedati, ker da je od potovanja zelo utrujen in da se drugi dan odpelje v Gradec k staršem.

Dr. Ahrer je dejal, da ni mnogo vedel, česar vsega ga dolže v Avstriji. Zatrjeval je, da se ne zaveda nobene krivde in da je delal le v interesu države, ki ji je vedno zvesto služil. Šele iz brzojavke kancelarja dr. Seipla avstrijskemu konzulu na Kubi je razbral, da se nekaj plete proti njemu, natančnejšega pa ni mogel dognati, ker da je bila brzojavka zelo popačena in mestoma nerazumljiva. Šele v Marsellu je dobil svojo pošto, ki se je medtem nakopičila. Iz nje in iz časopisov se je med vožnjo na Dunaj poučil, česar ga prav za prav dolže. Bivši minister je dostavil, da je takoj odpotoval domov, da se zagovarja na pristojnem mestu in da pokliče klevetnike na odgovor.

Dr. Ahrer je včeraj res odpotoval v Gradec z ženo, kjer ostane do nadaljnjega.

Belgijec Moons
svetovni amaterski prvak v biljarju.

Abdikacija ruskega carja

»Večerna Moskva« poroča, da je do vršil ruski umetnik V. Pčelin po naročilu sovjetske vlade sliko, ki predstavlja akt abdikacije ruskega carja Nikolaja II. Slika je napravljena v velikih dimenzijah; osebe na njej so posnete v naravni velikosti. Romala bo od mesta do mesta, stražili jo bodo posebni čuvaji in bo ruskemu ljudstvu povsod zastoj na ogled.

Pčelin je delal sliko v železniškem vagonu, kjer se je ruski car odpovedal prestolu. Ta vagon stoji v Peterhofu kot muzejski dokument ruske revolucije. Pohištvo v njem je kompletno ohranjeno. Na mestu je ostal celo krasen pianino, katerega so morali izročiti nazaj ljudje, ki so ga hoteli oteži zgodovinski zbirki.

V vagonu se je nahajalo v času odpovedi poleg carja še pet drugih oseb. Osemdesetletni grof Frederiks, minister carskega dvora se joče v kotu. Zastopnik dume Gučkov in Suligin opazujeta podpisovanje. Poleg njiju stoji general Danilov, ki kaže sledove razburjenja. General Ruski drži carja za desnico. Car se je namreč upiral podpisati abdikacijo. Nikolaj II., ki podpisuje odpovedno listino, ima oči uprte v ikono, ki visi nad mizo. Postave oseb so, kakor

rečeno, naslikane v naravni velikosti. In slika napravi na gledalca pretresljiv vtis.

Mednarodna diplomatska akademija v Parizu

Pariški »Petit Journal« poroča, da je ustanovil francoski poslanik de Fontenay v Parizu mednarodno akademijo za diplomacijo. Na zavodu predavajo samo poklicni diplomati, ki vzgajajo naraščajo po principu, da morajo gojenci biti poučeni v vseh mednarodnih vprašanjih aktualnega značaja. Na ta način pripravljajo diplomatska akademija celo vrsto mladih ljudi, ki bodo vselej točno poučeni o vseh dogodkih ter bodo s svojim gradivom lahko na razpolago celo Društvu narodov v Ženevi. Akademija bo izdajala tudi lastne publikacije, v prvi vrsti dela o perečih aktualnih problemih ter bo zbirala avtentično gradivo po bibliotekah. Zavod je samostojen in nima nobene direktne zveze z ženevsko institucijo.

Nov svetovni rekord v letalstvu

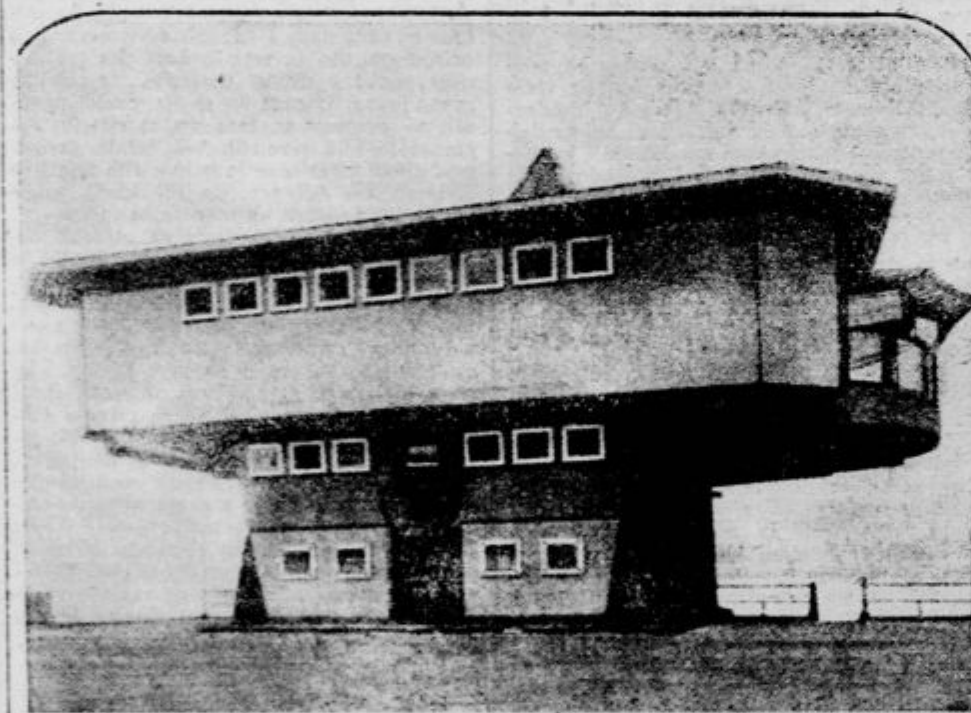
Aeropilot Schnäbele, znan po svojem transkontinentalnem poletu iz Berlina v Peking in nazaj, je pred kratkim postavil nov svetovni rekord s tem, da je preletel 2735 km dolgo progo, ne da bi se ustavil med poletom. V ponedeljek ob 7.21 zjutraj je sedel na svoj areoplan v Dessau-u in je nastopil medkrajevni polet med Dessauom in Leipzgom, torej na progi, ki meri v zračni črti le 50 km. To črto je sledil toliko časa, da je imel za seboj 2735 km, kar se je zgodilo naslednji dan, v torek ob 5.33 zjutraj.

Dosedanji svetovni rekord v tem oziru je znašal 2300 km. Schnäbele je imel, ko se je spustil na zemljo, še dovolj bencina in olja. Letalo je tipa Junker, nosi signaturo »J. 33« ter je opremljeno z motorjem, ki razvija 320 konjskih sil.

V kolikem času se preoblečeš?

Neki čikaški list je razpisal anketo, koliko časa porabijo moški in ženske, da se oblečejo.

Reporterji so se razšli po mestu in spraševali prebivalce ter izgotovili tabeličen pregled moških in ženskih odgovorov. Dognali so, da bodo ženske v oblačenju ostale daleč za moškimi. V svoje veliko začudenje pa so se glasili odgovori baš nasprotno. Najboljši moški odgovor je potekal neka dama, ki je odgovorila, da porabi za oblačenje 15

Moderna nemška arhitektura

Ta originalna stavba stoji blizu Kölna in je last nekega restavraterja. Hiša ima velik steklen balkon, ki sega nad reko. Vnanjost stavbe je nemara neestetična, notranja arhitektura pa je, pravilo, prijetna in simpatična.

Rinaldo Rinaldini

Rekordni uspeh! Senzacija dneva!

Prekrasni salonski, ljubavno pustolovni vefilmi! Najlepi in najboljše dosedaj izdelani senzacionalni vefilmi! Razkošje in sijaj! Elegančno! Moderno! Krasne toalete! Ideali no lepi naravni posnetki. V glavnih vlogah: Grit Haid, E. Pinajeff in simpatični

Luciano Albertini

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

Elitni Kino Matica

na jed biniš k ro v Ljvli am
Te elon 2124.

minut, dočim se je glasil rekorden moški odgovor na 20 minut.

Na vprašanje kako je to mogoče, je dotična dama reporterju opisala potek svojega oblačenja. Česati, je rekla, se ženski sploh ni treba. Dvakrat potegnem z glavnikom skozi lase, pa je opravljeno.

Po slovanskem svetu

Pred volitvami predsednika češkoslovaške republike

Pomembno parlamentarno zasedanje. — Voljakom in orožnikom odvzamejo volilno pravico. — Težave zaradi upravne reforme.

I. K. S. Praga, 20. marca.

Spomladansko zasedanje parlamenta, ki je bilo otvorjeno 15. t. m., bo velepomembno, ker bo treba rešiti celo vrsto važnih zakonskih načrtov, poleg tega pa se ima v tem času izvršiti tudi volitev predsednika republike. Ta volitev bi imela biti med 12. in 28. majem. Medtem je bil že določen kot dan volitve 24. maj, to je zadnji dan, preden poteče sedemletna funkcija doba sedanjega predsednika. Predvelikonočno zasedanje bo končano 10. aprila, nakar bodo parlamentarne poletnice do začetka maja, ko se odpravi povelikočno zasedanje.

Na programu predvelikonočnega zasedanja je zakon o stavbnem gibanju. V prvem čitanju je bil ta zakon že sprejet. Poleg vladne večine so zanj glasovali tudi narodni socialisti. Prihodnji teden bo ta predloga sprejeta tudi v drugem čitanju in izročena senatu v pospešeno poslovanje, zakaj nanjo nestrno čakajo ne samo graditeljski in obrtniški krogi, marveč tudi številni brezstanovanjci. Takisto pridejo na dnevni red tudi vojaške predloge, katerih je pet in ki se nanašajo 1.) na prezenčno vojaško službo, odnosno začasno pridržanje dosedanje službene dobe 18 mesecev; 2.) status vojske v mirnem času; 3.) na novelizacijo disciplinarnega reda; 4.) odvzete volilne pravice vojakom in orožnikom in 5.) na nameščenje dalje službe vojakov v državnih službah. O vseh petih predlogih se bo vršila razprava istočasno, zato je pričakovati, da bo precej dolga in nad vse živahna.

Opozicija seveda nastopi proti temu, da bi ostala dosedanja službena doba 18 mesecev, ker je načelno za skrajšanje vojaške službe, zlasti pa se bo protivila predlogu, naj se odvzame volilna pravica vojakom in orožnikom. Znano je, da je pri zadnjih volitvah največ vojakov volilo z opozicijo, in povsem umljivo je, da bi opozicija nerada izgubila te volilce.

Predloga o davčni reformi, ki je bila dosedaj predmet pravkar končanih pogajanj med vladnimi strankami, je do te mere razpravljena, da pride pred zbornico še pred Veliko nočjo, s čimer je omogočeno, da bo veljala že od 1. januarja 1927.

Reforma državne uprave povzroča koalicijske nepravilke. Proti vladnemu načrtu se pojavljajo pomisleki tudi v krilu vladne večine. Zdi se, da ni med koaliranci niti ene stranke, ki bi ne zahtevala bistvenih sprememb nekaterih zakonskih določb. Zlasti se pojavljajo glasovi proti temu, da bi bili na čelo pokrajinskih in okrajnih zastopstev imenovani državni uradniki, proti novi razmejitvi bodočih samoupravnih okrajev in proti razmerju voljenih (dve tretjini) in od vlade imenovanih (tretjina) zastopnikov. Take pomisleke imata predvsem obe nemški vladni stranki, takisto pa tudi ni gotovo, ako si ne izvojuje v slovanski

no. Obleka je zelo enostavna, ker jo je malo. Nogavice in čevlje obuješ takoj, ustnice si pobarvaš s štirimi potezami in stvar je končana. Ženska je opravljena, sede lahko v avtomobil in vživa v zadovoljstvu, da je s svojo toaleta premagala moške.

klerikalni stranki nadmoč Jurigov radikalizem. Položaj je tem bolj kočljiv, kar napada predlogo tudi češkoslovaška stranka, ki je voda na mlini aktivističnih Nemcev, katere iredentisti gonijo v boj za narodnostne koncesije. Zavedajoč se, da vlada brez njihovih glasov nima večine za reformo, hočejo aktivisti svoje glasove prodati za nacionalne koncesije, zlasti na račun državnega jezika. Pravi namen čeških socialističnih strank v borbi proti upravni reformi je težnja, da bi razbili koalicijsko mešanskih strank in s tem prišli sami v vlado, pri čemer se nadejajo, da bi z njimi v vlado stopili agrarci. To pa je seveda malo verjetno, ker ni misliti, da bi se agrarci hoteli ločiti od drugih strank, kar bi povzročilo njih izolacijo.

Ce bi se torej socialistom posrečilo razbiti koalicijsko mešanskih strank, vendar bi doživeli vsaj v tem oziru precejšnjo razočaranje.

Kakor je iz tega razvidno, politični položaj ob začetku spomladanskega zasedanja nikakor ni posebno ugoden, vendar pa obstaja nada, da se v kratkem zboljša.

— Sestanek poljskih novinarjev v Nemčiji. V Berlinu so se sestali zastopniki poljskega tiska v Nemčiji. Sestanku je predsedoval dr. Kaezmarek, tajnik Zveze poljskih organizacij v Nemčiji. Na konferenci so bili zastopniki petih poljskih dnevnikov, ki izhajajo v Nemčiji. Ti dnevniki so: »Dziennik Berlinski« v Berlinu, »Nowine Codziennic« v Opotju v Zgornji Šlesiji, »Gazeta Olszanska« v Olszini v Vzhodni Prusiji, »Narod« v Horni na Vostolskem in »Katolik« v Bitumu v Gornji Šlesiji. Na konferenci je bilo ugotovljeno, da se številni naročniki poljskih listov v Nemčiji stalno množijo in da vsi poljski listi gmotno dobro stojijo, kar je vsekakor najbolj razveseljivo dejstvo.

— Smrt velike poljske rodeljubkinje. V Poznaniu je umrla Zofija Sokolnicka, poslanikinja v poljskem parlamentu. Studirala je filozofijo. Po končanih študijah se je popolnoma posvetila prostovolnemu delu v Poznaniu. Ko so Prusi zatvorili vse poljske šole na Poznanjskem, je Sokolnicka privatno poučevala poljsko dečo in organizirala društvo, ki je skrbelo za privatni pouk v poljskem jeziku. Nemška vlada je prišla na sled tej organizaciji in uvedla strogo preiskavo, ni pa mogla dognati, kdo so njeni voditelji. Ko je izbruhnila svetovna vojna, se je Sokolnicka postavila na čelo poljske mafije, ki je bila v stalnih stikih s poljskim revolucionarnim odborom v Lozani in v Parizu. Med vojno je opetovano potovala v Lozano in prinisala tjakaj poročila o razmerjih v Nemčiji in o gibanju nemških čet. Njena poročila so bila za Avstrano velike važnosti. Njeni k sreči niso prišli na sled njenemu delovanju. Po vojni je bila v mestu Poznaniu izvoljena za poslanca v parlamentu v Varšavi. Tu je skušala oživitviti svoje narodne ideale. Poljsanski mandat je obdržala do svoje smrti. Pripadala je narodni nacionalni stranki, ki ima v parlamentu 101 poslance. Bila je tudi predsednica »Narodne ženske organizacije«, ki je najmočnejša ženska organizacija na Poljskem. Bila je navdušena poljska patriotinja in, ker je žvela na Poznanjskem in poznala Nemece, tudi dobra Slovanka, ki je mrzila vse, kar je nemško. Slava njenemu spominu!

— Izložba češkoslov. knjige v Pragi. V nedeljo 13. t. m. je bila v salonu Topičeve knjižarne v Pragi odprta razstava češkoslov. knjige. Otvoritveni govor je imel predsednik Zveze knjižničarjev in nakladateljev v Češkoslov. Republikah Emil Šolc, čigar govor je izzvenel v stavek, da je treba staro gesto »Preko prosvete k svobodi« spreminiti v gesto »Preko svobode k prosveti«. Otvoritvi so prisostvovali: zastopnik prosvetnega ministrstva, odposlanci raznih društev, številni knjižničarji, pisatelji, tiskarji, novinarji in grafičarji. Razstava je krasno in okusno urejena in češki listi priporočajo vsekakor, naj si jo ogleda, ker je tako zanimiva, da bi bil greh, ako bi kdo zamudil priliko si jo ogledati. Razstave se je udeležilo 57 tiskov. Instalirana je izložba v 8 oddelkih in sicer: 1. Slovaška literatura; 2. bibliofilija in lepa knjiga; 3. češke knjige, prevedene v tuje jezike; 4. napredke knjige v tisku; 5. knjige češkega preporoda; 6. Pantheon češke literature z izložbo vseh literarnih del prezidenta dr. Masaryka; 7. mladinska književnost in 8. splošni oddelki. Posebno pozornost vzbujajo na razstavi dela in rokopisi Jana Husa in Amosa Komenskoga. Izložba bo odprta na ves mesec marec. Vstopnina 1 Kč je tako nizka, da si lahko vsakdo ogleda razstavo. Vsek stoji posebnik dobi posebno knjižno darilo. Razstava je ena najzanimivejših kulturnih priredb v letošnjem letu v Pragi.

Dr. I. L.

Naš šahovski prvak

(Par šolskih spominov.)

Šešla sva se na II. mestni ljudski šoli na Zoisovem Grabnu, kjer nas je v IV. razredu učil gosposki Bahovec. Jaz sem prišel iz naše kmečke šolske šole, in ker sem se bil naučil nekaj nemščine, sem smel vstopiti takoj v IV. razred. Šola je bila prenapolnjena. Večino so imeli učenci s Prul, iz Krakovega, Trnovega in z Gmaje, ki so bili po jeziku in vedenju vredni potomci naših staroslovnih južnih ljubljanskih prednikov. Drugi del razreda so tvorili mestni otroci, tkzv. »štotskinci«, s Starega trga, Florilanske ulice, z Brega in Rimske ceste. Tretji in najbolj maloštevilni smo bili mi, ki smo prišli z dežele in z nekimi kmečkim ponosom gledali na to petelinjo ljubljansko gosposko. Kajti mi smo nosili že dolge hlače in čevlje z golenicami. Nemščina je bila takrat glavni predmet tako, da smo il žrtvovali celo slovanski in vse te lovdne ure. Vsek dan je bilo treba pisati nemško domačo nalogo. Da gospod učitelj ni imel s popravljanjem dela, smo morali ostati tkzv. »musterslerji« po pouku v šoli in korigirati zvezke svojih součencev. Pri tej priliki smo se tudi »štotskinci« in »kmetje« natančneje spoznali. Prva kategorija, torej večina naših prednostnih tovarišev, ki so imeli tudi svoje znane ljubljansko ime, pri tej seveda ni prišla v poštev, ker so nadarjenjši iz njih itak bili med »štotskinci«. Tako smo korificirali skupaj jaz, Grablovec, Vidmar in Betetto, ki je že takrat kot desetleten deček imel krepak lasen in zvočen glas in je zato pri vsaki priliki, posebno pa

pri katehetu »naprej bral«. Vidmar je bil droben tih deček, »mareljarjev« s Starega trga, kakor se je reklo po domače, ker so imeli trgovino z dežniki. Sedel je vedno v prvi klopi kamor smo mi resni dečelani le redko prišli, ker smo tisto drobnost smatrali za otroke. V to naše veselo pripravljane popravljanje in pretepanje, v katero je poselel vsači sam gospod učitelj s svojo dolgo puščanko, je tresel nenadoma velikonočni ljubljanski potres in mi smo se razgubili na vse kraje, da se pripravimo za sprejemni izpit v gimnazijo.

Ker smo imeli takrat v Ljubljani dve gimnaziji, smo se sešli zopet šele v tretji šoli, v znanem »Madesu«, to je bila menda največja šolska soba, bivši refektorij na drugem dvorišču stare gimnazije ob Šolskem drevoredu tako, da smo bili najbližji sosedje ljubljanskih mesarjev, ki so tam »za vodo« prodajali meso. Bili smo torej precej daleč od konferenčne sobe in vsakega nadzorstva. Zato je bilo razumljivo, da smo svobodno volili in razražali, kar je povzročilo da je bil naš »Mades« vedno poln prahu, ker so bila stara tla že vsa prenerela. V teh nar gimnazijskih letih smo se precej izpremenili in tam v prvih klopih se je pod vodstvom F. L. Tume marljivo gojila literatura. Izdajali so pod klopi svoj list na »kar smo mi iz zadnjih klopi gledali s primernim omalovaževanjem. Med sodelniki tega šolskega lista je bil tudi Milan Vidmar, ki tudi v teli par letih ni mnogo vzrastle in je bil skoraj še vedno najmanjši v razredu. Rekli so, da ima že svoj »ideale« in da mnogo piše. V šoli se je odlikoval posebno v matematiki in fiziki. V živahnih sporih in debatah, ki so se

vršile med odmorji tam v sprednjih klopih, je kazal vedno odločnost in energijo, s katero je zagovarjal svoje mnenje. Sicer je bil tih in neznan, da si ga komaj opazil med drugo živahno množico.

Tako smo skupaj srečno preždeli nižjo gimnazijo in se preselili v novo poslopje v Tomanovi ulici — kjer smo zavzeli zopet vsak svoje mesto v prvih in zadnjih klopih. Kakor prej je bilo tudi sedaj med nami malo skupnih vezi. Družila nas je šola, druga nič: vsak se je posvetil svoji stroki, kar ga je bilo zanimalo. Bili smo precej pisani razred in gojili smo razne umetnosti: pesništvo, pisateljstvo, kompoziranje, planinstvo, petje, ruščino, Valencij je študiral celo arabščino in kitajščino itd. Čez vse pa je prevladal šah. Postali smo pravi šahovski razred. Posebno tam v prvih klopih so bile hude bitke: Perjan, Fetihi, Funtek, Zupanec in dr. Nad vsemi pa je vladal Milan Vidmar. Šahajski so se pri njem na domu in so izrajali cele popoldneve. Tudi v šoli ni bilo nikoli miru. Šahiralo se je kar po listih. Posebno pri Zaklivi grščini, pri Puckovski nemščini in pri Sornovi logiki in psihologiji ni bilo nikoli miru. Nepristno so romali listki od klopi do klopi. Mi, ki smo takrat pod klopi, ali pa kar na klopi čitali ruske in druge romane, smo bili neoprijeto moteni, ker smo morali posredovati med prvimi in zadnjimi klopi, med katerimi je vladala srdita tekma, medtem ko so se pred tablo reševali razni nezanimivi problemi. Naenkrat, ko si bil najbolj zapolnjen v svoj roman, te je pod klopi nekdo podrezal posezel si je v roki ti je ostal listek z grobo načrtanimi šahovskimi polji, črkami in številkami in poveljem: Daj

naprej! Tako je šlo vse ure sem ter tja, kajti Milan Vidmar je sedel v prvi klopi. Gilbert Zupanec pa prav v zadnji in med njima je bil vedno lutt bol. Tako je imel naš razred mnogo šahovskih talentov, a Vidmar je kmalu prekašal vse.

Koncem sedme šole je odšel Vidmar delat maturo na realko, kar je nam seveda imponiralo. S profesorjem matematike je imel precej konfliktov, ker je prehitro računala. Komaj je dobil nalogo na tablo, je po par potezah zapisal rezultat, dočim smo mi šele začeli premišljevat, kako bi se rekla ta stvar. Tudi z gospodom fizikarjem se nista razumela, ker je rastele učenec nad učitelja. Nekoč smo med pavzo peli. Profesor, ki je prišel v razred, je zapisal v razrednico: Hier wurde gebrüllt. Razrednik je uveldele preiskavo. Nič ne hotel povedati, kdo je pel. Razrednik dr. S. se je razljutil nad takim vedenjem. Govoril je seveda v »Amtssprache«. Tu vstane Vidmar in pravi slovenski: »Gospod profesor, mi nismo več otroci da bi drug drugega izdajali.« Tako predrznost! Toda on je imel takrat že jasno začetno pot.

Še eno anekdoto, ko je delal maturo v Novem mestu. Sedel je po kosilu v kavarni in neki gospod je iskal partnerja za šah. Vidmar se mu takoj ponudi. Ko sta odigrala par partij, se Vidmar poslovil, poda gospodu roko in pravi: »Oprostite, moram oditi, imam sedajle maturo.«

Seveda je tudi to maturo dovršil in odšel na tehniko, kjer se je obenem z inženirjem v njem razvijal šahovski moister, ki nas danes predstavlja pred Evropo.

Italijanska špijonaža

Malo ilustracije k znanim medklicem posl. Vilderja.

Na meji, 24. marca.

Da razburilne vesti o jugoslovenskih vojnih pripravah, ki naj bi bile naprjene proti Albaniji in Italiji in jih te dni objavlja italijanski tisk, izhajajo iz področja sumega italijanskega ministrstva zunanjih stvari, danes pač nihče ne dvomi več. Stvar je bila temeljito pripravljena in narodni poslanik Vilder se ni prav čisto nič motil, ko je vrgel v svet ono žgočo besedo o — vohunih!

Vohuni! Italijanski vohuni! Povsod v Italiji jih je dovolj. Če bi jih v resnici hoteli iskati, bi jih našli vspešno, kjer si je Italija ustanovila kako oporo, službeno ali neslužbeno. Našli bi jih pod krinko nedolžnih trgovcev, zlasti lesnih trgovcev, ki si ogledujejo lesna skladišča, navadno nameščena v bližini železnice in gorde; našli bi jih pod krinko trgovskih potnikov, zastopnikov italijanskih izvoznih trgov; srečavali jih v zavodih in podjetjih, ki so danes nacionalizirana v Jugoslaviji, pa imajo svoje centrale v Italiji; po javnih ulicah hodijo mimo vas mirno in nemoteno, v javnih lokalih sedijo k vašim mizam kot begunci ali izgnanci in vi soustvarjate s njimi in verjamete njihovim besedam, ki grde Italijo in njene današnje gospodarje. In verjemite, da marsikdo, ki prihaja čez mejo in se vam predstavlja za dobrega Slovence ali še boljše Hrvata, potem, ko se vrne, odlaga na pristojnem mestu cel kup vesti, ki jih je nabral med vami, ne da bi se vi zavedali svojega nehotenega sodelovanja v tej italijanski obveščevalni službi. Pač slovenska dobrotnost in lahkoverna zaupljivost! Pisu teh vrst je iz zanesljivega vira znano, da je eden najspodobnejših lastnikov italijanskega vojaškega informacijskega urada pred vstopom Italije v svetovno vojno prepotoval kot lesni trgovec v Slovenijo in Hrvaško ter vse južni del Madžarske, ne da bi bil kdo tudi le najmanje posumil o pristani njegovega trgovstva. A če je bilo to mogoče tedaj, ko je bila Avstrija v vojni in je imela vse povsod razporejene svoje mreže za lov na vohune, koliko lažje je to mogoče danes, ko so vsak tujec, ki ima »v redu« svoj potni list, počuti bolj varnega v Jugoslaviji kot v svoji lastni domovini!

Tako se zbira po vsej Jugoslaviji »gradi-vo«, ki se odlaže na določenih mestih, odkoder gre potem, prebrano, izbrano in urejeno, čez mejo. Kovegi, ki nosijo uradne pečate, so nedotakljivi, kakor so nedotakljive osebe s takimi imenovanji »diplomatskim« potnimi listi in vizumi!

Sedaj, ko je šlo zato, da Italija z obdobjem Italije Jugoslavije zakrije svoje osvajalce, ne naklepe, je italijansko ministrstvo zunanjih stvari odprlo predalec svojega informacijskega urada in vrglo v svet one alarmantne vesti, ki kažejo le prejasno, kako so bile nabrane po površnih, mimogrednih »opazovalcih«, ki ne le niso imeli točnejšega vpogleda v stvar samo, temveč so vse le zaznamovali po pripovedovanju tretjih, četrtih oseb. Iz vseh objav, ki so izšle v »Giornale d' Italia«, pa izhaja — kar dokazuje in jezik i ureditev objav — da so se te vesti odlagale na dveh oporiščih, od katerih je eno vsekakor v Beogradu, a drugo morda v Skadru ali Draču, verjetno pa tudi ali v Dubrovniku ali Splitu, odločno v Baru. Objave kažejo namreč vsaj kolikor-liko točno poznanje ambijanta, kar bi bilo nemogoče, če bi zbiralec ne živel sam v njem.

Značilno je, da je »Il Giornale d' Italia« imel na razpolago to gradivo prav tedaj, ko je italijanska vlada storila svoj korak »v obrambo Albanije« pri ostalih vsehah in tudi v Beogradu. Seveda pa se je list — zemljepis je bil vedno najslabša stran italijanske žurnalistike — precej močno uredil, ko je hotel natvesti javnosti, da je dobil ono gradivo v resnici naravnost iz Beograda. Prvi dopis, z datumom 18. t. m. in pripombo, da je bil odposlan v pismu iz

Beograda do meje, potem pa po telefonu iz Trsta v Rim, je bil objavljen v tisti številki lista, ki je izšla iz istega dne popoldne v Rimu. Stvar je popolnoma nemogoča, ker potrebuje pismo iz Beograda do Trsta najmanj 23 ur. Isto značilno napako so napravili pri drugem dopisu z datumom 19. t. m. Sledila sta nato dva dopisa iz Skadra v številkah od 22. in 23. t. m. Ta dva dopisa nista bila označena s točnim datumom, temveč z označbo »meseca marca« in pripombo »v pismu iz Skadra in po telefonu iz Brindisija«. Značilen za to tako točno vjemanje med Beogradom in Skadrom je uvod prvega skaderskega dopisa, ki se glasi dobesedno: »Iz Italije prihajajo če vesti o jugoslovenskih mahinacijah ob albanski meji so pobudile težko senzacijo v vsej Albaniji.« Človek se more v resnici čuditi, kako sijajne zveze obstoje med Skadrom in — Rimom. Pred 18. t. m. italijanski tisk ni pisal ničesar o teh »mahinacijah«. Prvi jih je objavil »Il Giornale d' Italia«, ki je izšel 18. t. m. popoldne v Rimu in je bil — zaplenjen. Telefona med Rimom, odnosno Brindisijem in Skadrom ni, pa so vendar že vedeli v Skadru, te vesti tako hitro, da je »Il Giornale d' Italia« mogel dva dni po objavi prvega beograjskega dopisa objaviti že dopis iz Skadra, ki govori o onih vestih in je prispel iz Skadra v Brindisi v pismu torej z ladjo, in je bil šele od tam telefoniran v Rim. Naravno čudovita hitrost!

Danes, 24. t. m., priobčuje »Il Giornale d' Italia« zopet dopis iz Beograda, ali mu je previdno nadel datum 21. t. m. s pripombo »zakasnelo«.

»Beograjski« dopisnik govori vedno v prvi osebi in pravi v uvodu današnjega dopisa: »Tukajšnji demantiji jugoslovenskega in velikega dela tujega tiska glede vojnih priprav, o katerih sem poročal, so se mogli predvidevati...« Jasnje je torej, da naj bi bil pisec tega, tretjega »beograjskega« dopisa tudi pisec obeh prvih. Ali uredništvo je, pač v ognju navdušenja za te objave, pozabilo, da je prva dva dopisa označilo z dopisniško šifro (J.), in je označilo tretji dopis s šifro — (Vice). S tem pa je tudi popolnoma zaključena veriga dokazov za službeni italijanski vir vseh teh alarmantnih vesti.

Dopisniška šifra (Vice) je namreč precej znana in sicer ne samo v Italiji, temveč najbrž tudi v Beogradu samem, zlasti v krogih inozemskih dopisnikov, kjer se ni nikdar skrivalo, da se pod šifro (Vice) skriva šef tiskovnega oddelka, oziroma novinarski atašé v beograjskem italijanskem poslanstvu, profesor dr. Flegar.

Stvar je torej čisto jasna in narodni poslanik Vilder je s svojo žgočo besedo »del naravnost v črno«.

Označba tretjega »beograjskega« dopisa v »Giornale d' Italia« z dopisniško šifro šefa tiskovnega oddelka v beograjskem italijanskem poslanstvu je neizpodbiten dokaz, da je glavni vir vseh sedaj proti Jugoslaviji naprjenih »razkritij« — italijansko poslanstvo v Beogradu, odkoder je razporejena »informacijska« služba po vsej Jugoslaviji, izvemši najbrž le jugozapadni del države, odkoder grede — pač iz zemljepisnih, prometnih in drugih takih razlogov — »informacije« naravnost v Rim.

Mogoče je, da je (J.) oziroma (Vice) v resnici poslal one tri dopise »Il Giornale d' Italia« direktno iz Beograda, kar pa se je seveda moglo zgoditi edino s privojenjem ali celo po nalogu italijanskega ministrstva zunanjih stvari. Verjetneje pa je, da je bilo gradivo pripravljeno po nalogu ministrstva v beograjskem poslanstvu in je na svoji poti v uredništvo rimskega lista šlo preko ministrstva in šele po njegovem odobrenju v uredništvo »Giornale d' Italia«. Ali naj bo že tako ali tako: »Il Giornale d' Italia« je sam izdal vir vse da — našnje, gonje proti Jugoslaviji.

našega jezika. Temu nasproti pa je treba naglašati, da je bil promet v sušasti lokali ves ta mesec nenavadno živahen in da je stalno 5 do 6 velikih parnikov nakladalo ali razkladalo blago.

„Odrešena“ Reka

Na Reki, 23. marca.

»Fiume italianissima« je proslavila te dni svojo tretjo obletnico. Če bi ne bili kršili fašisti, bi ne bilo nobenega javnega znaka, da je prešel tretji obletnični dan, odkar pripada Reka Italiji.

Mesto in pristanišče tišči za grlo skrb, kako bi se izvila iz sedanjega gospodarskega krize, da bi se vrnilo na Reko vsaj deloma prejšnje življenje. Mussolini je rekel svoj čas, da je Reka trn v italijanskem boku, pozneje je pričel objubilati pomoč. Ali razsodni Rečani ne dajo nič na rimske napovedi, marveč računajo hladno: Reka je odtrgana od onega zaledja, katero jej je nekoč prinašalo dobro prosperanje in v okvirju italijanskih pristanišč na gorenjem Jadranu je Reki določeno podrejeno mesto. Po teh dejstvih se ravna rimska briga za Reko.

Baš ob tretji obletnici premišljujejo Rečani, ali se bo moglo njihovo pristanišče sploh še dvigniti nekoliko višje s sedanjega svojega položaja in ali se bo dala odzviti kupčija zaledno bližino? Kakšno pristanišče pa je to, ko nima potrebnih pomorskih zvez? Kako pa naj vrši svojo tako pogostoma poudarjeno funkcijo jadranskega pristanišča z namišljenim obsežnim zaledjem, ako je njegova pomorska služba za nič? Trst ima številne to-morske črte na vse strani. Reka je prava reva proti njemu. Z veliko težavo je bila l. 1925. dosežena tretjina predvojnega prometa, potem se je ustavilo in vse kaže, da bo vedno manj pristaniškega gibanja. Prizadeti krogi pravijo, da tiči glavna krivda v pomanjkanju brodnice službe. Trst in Benetke, obe pristanišči sta v tem pogledu preskrbljeni iz-borno. Reka je podrejena. Tržaški Lloyd jo bojkotira in zahteva v služajih celo, da se mora na Reko došlo izvozno blago prepeljati v Trst, kjer se vkrcava v njegove ladje. Črta za Egejsko in Črno morje se ne dotikata Reke pri odhodu in dohodu, marveč ena samo pri odhodu, druga samo pri prihodu. In vendar je tu jugoslovenska konkurenca, ki se tako usodno kaže na Jadranu! Sliho je ondi pri drugih zvezah. Črta družbe »Adria« v Genova, Marsiljo in Spanjo bi morala služiti tudi razvoju madžarskega prometa preko reškega pristanišča, ali njeni brodovi se ustavljajo pri povratku prvo v Trstu. Razlika 5 dni odnese Reki njej pripadajoči tranzit. Brodovi Cosulich-ove družbe na črni Trst — Mehika bi se morali pri povratku dotikati Reke, da se ustreže madžarski bombazni industriji, pa to se ne godi. Reka nima nobenih pomorskih zvez z Raveno, z Dalmacijo, Albanijo, Grčijo. Reka je pa tudi brez potrebnih javnih skladišč. Reško pristanišče propada.

Ljudje na Reki, ki mislijo s svojo glavo, upoštevajo to, prepričani, da ne bo nikdar bolje. Še Trst se ne more vzdržati, marveč hira njegov promet stalno, nastopijo pa v par letih »nove Benetke«-Marghera kot glavno italijansko gornjeadrsko pristanišče. Trst in Reka bosta podrejena. Životarila bosta in mislila na nekdanje sijajne čase.

Skupnega pristaniškega prometa na Reki je bilo lani 7.347.370 kvintalov, leta 1925. pa 7.208.450. Torej narastek! V reški trgovski zbornici prevladuje toliko preudarnosti, da pravijo sami, da je povijanje fiktivno. Bil je le slučaj, da je prišlo nekaj madžarskega in poljskega prometa v reško pristanišče v sled angliškega štrajka. V primeri s prejšnjim letom je bilo premoženega prometa več za 1.164.911 kvintalov. Brez teh bi bilo skupnega prometa samo 6.182.459, torej manj kakor prejšnje leto.

Z Jugoslavijo so na Reki zadovoljni. Prometa po morju je bilo z uvozom 1925. ton 17.154, 1926. ton 15.475; z izvozom 1925. ton 2019, 1926. ton 5291. Prometa na železnici je bilo z uvozom 1925. ton 162.918, 1926. ton 252.797; z izvozom 1925. ton 58.515, 1926. ton 52.466. Trgovine z lesom iz Jugoslavije je bilo lani v posameznih mesecih od 79.742 kvintalov do 215.488. Na Reki ugotavljajo povisek uvoza iz Jugoslavije (les) in zmanjšek izvoza v Jugoslavijo. Dalje naglašajo, da jugoslovenska jadranska tarifa ni Reki nič škodovala in dostavljajo, da bi šlo v reškem pristanišču vse boljše, ako bi imelo potrebne pomorske zve-ze. Teh pa mu ne dajo. Trst jih ima, pa vse ono propada. Kaj bi počela Reka s tako širokimi vezavami? Prometa bi ne bilo in Trst bi slovesno protestiral.

Težava so velike, pa bodo še večje. Severna konkurenca raste, plova po Donavi se gradi. To bodo tudi časi za Reko, kadar se predobra Jugoslavija odvrne od nje!

— Ustrelil svoje dete in samega sebe. 36letna Josipina Puntar na Proseku je imela ljubavno razmerje s poročenim posestnikom 40letnim Ivanom Luksa. Njegova žena se je trudila, da ga odvrne od Puntarjeve in naveže na dom, zlasti še, ker sta imela lepo 18 mesecev staro hčerko. Puntarjeva je prišla dne 23. zvečer k Luksovi ženi in jej je izjavila, da opusti za bodoče vsako občevarje z njenim možem. Luksa je to slišal. Odstranil se je, se vrnil s puško in ustrelil na ženske. K sreči pa je njegova žena vdarila po puški, da je strel šel drugam. Nato sta pobegnili. Luksa pa je stopil do svoje hčerke, jo ustrelil in potem končal s strelom še samega sebe.

— Po sodnih v Gorici vladajo nenavdane razmere. Tudi domači Italijani se zgražajo nad njimi. V Gorico je došlo polno sodnikov iz raznih starih provinc. Po-stopanje in razsojanje je danes na gorističnih enotah pristno italijansko. Pri civilno-pravnih sporih včasih zadošča prisojeno zaslišanje ene stranke, najraje one, ki se go-tovo izogne rešnici. Prizivnik mora polo-žiti velik kupček kolkov in plačati pristoj-bine. Ni pa nič čudnega, ako se pravdni spisi potem izgube. Za slovenske stranke so težave pri pravih proti Italijanom. Kaka justica bi bila to, ako bi Italijan podlegel v tožbi za »drugoročnem«? To bi pač ne bilo fašistično in tako se Italijanski toženec že naprej smeje v peat slovenskemu tožitelju. Prisega slovenske stranke je ničeva, zvižda južnih sinov edino verjetna in merodajna. Upniki pridejo ob svoje dajatve. Z brezšte-vilnimi koleti in pritožbami se plačuje poseben davek, ki ga morajo zlasti »dru-goročniki« odstaviti v največji meri v nenasi-tno finančno blaginjo. Po sodnih pisarnah se podijo zamazani otroci južnjaških neme-ščencev, kar daje resnosti kraja ironično obležje. Na vidnem kraju justičnega po-sloja je zablistel pred nekaj dnevi ita-lijanski napis, ki je govoril o... »brlogu nasilja«. Bil je seveda takoj izbrisan in sto-ričica ne iščejo.

— Sole v tržaški občini. Pred vojno je bilo v tržaški občini 424 ljudskoških raz-redov, od teh 363 italijanskih in 71 sloven-skih. Učitelj je bilo 330, od teh v okolici

131. Otroci je bilo tih pred vojno 20.897; v 10 slovenskih šolah 4157. V sled efektu Gen-tilijevskega šolskega zakona je »slovenskih« razredov sedaj samo 19, ki izginjajo popol-noma s prihodnjim letom. Učiteljev je sedaj 521, od teh 29 Slovencev (12 učiteljev in 17 učiteljic). Fašistični »Popolo« pravi, da si morajo slovenske učne moči preskrbeti vposojenjem za pouk v italijanski šoli ali pa zaposliti za vpokojenje. No, ni dvoma, da bo šolsko skrbništvo ukrenilo tako, da na Tržaškem kmalu ne bo več nobene sloven-ske učne moči.

— »Odrešeni« železnice. V srednji in južni Italiji so odšli slovenski železnice. Sedaj odhajajo za njimi primorsko - ita-lijanski železnice. Od železniške direkcije na Reki je bilo pred nekaj dnevi premešče-nih v sredino in na jug kraljevstva 101. To so reški domačini, ki so bili vedno navdu-šeni Italijani, med njimi so legionarji, to so ljudje, ki so se borili za priklonitev k Italiji in so sanjali o lepih časih pod ita-lijansko zastavo. Namesto da bi se njihova dovršena borba vpoštevala, jih mečejo se-daj z rodnih tal v neznanje, divje kraje in na Reko pridejo južnjaki, ki se bodo divili kvarnerski lepoti. Na Reki mora biti vse italijansko. Bivše navdušenje in sedanje odrešence pa menda ne smatrajo za prave Italijane. Zato jih pošiljajo naprej, da se tam naposled pristnega italijanstva. Razočar-nani, razžaljeni so prizadeti, srce se krči marsikateremu med njimi in subverzivne misli se selijo v njihove danes še fašistične glave...

— Iz Gorice. Generalni fašistovski taj-nik Turati bo imel dne 24. aprila v Podgori, najbrže na Kalvariji, velik govor. Tiste dni se bo vršilo v Gorici zborovanje vseh fašis-tovskih visokoslovcev. — Umrla je najsta-rejša Goričanka gospa Terezija Casosola, ki je dosegla 99 let. — V klavnicu so je pri-petila nesreča. Mesar Klede je ubijal vola. Vajenec Samokec Lejze je držal vola za ro-gove. Mesar je zamahnil s sekirjo, vol se je umaknil, sekira je zadela ob težko verigo, ki je odeskotala in dečka nevarno poškodovala. — Preveč trgovin je v mestu. Zato pa trgovsko združenje razglasa, da bodo odslej velike težkoče za doseg novih trgovskih dovoljenj — Grillparzerjevo žaloigro »Pra-biacet« je pridrlolo prosvetno društvo »Mladikat« v Mazzinijevi dvorani v soboto in nedeljo. — Gorški prefekt je sklical vse občinske načelnike k sebi, da mu poročajo o doseganju delovanju. Pozvani so bili na posvetovanje tudi načelniki okoliških občin, ki so priklonile Gorici. Senator Bombig ima z njimi razgovore, da mu povedo vse težnje prebivalstva in da se uvede vsrečno uredovanje.

— Fašistični napad na »Prosvetno druš-tvo« v Cerknem. O napadu poročajo še nadalje: Odlikovala sta se posebno dva fašistična kričarja, ki sta popivala po gostil-nah v družbi proslulega cerkniškega da-carja. Tekom 20 let si je društvo nakupilo rad 15 slik pesnikov in skladateljev. Te slike sta dva tita s pravo fašistično na-slado sežgala na javnem trgu. Telefonično je bil pozvan iz Tolmina stotnik milice, ki si je ogledal škodo in dal oba ničved-ne aretirati. Zaslužita eksemplarno ka-zen. Kaj bo, bomo poročali.

— Odsel je iz Lokavca pri Ajdovščini v Jugoslavijo znani učitelj Leopold Paljk. Dasi je bil vreden in natančen, izbo-ren vzgojitelj mladine, so ga vendar kmalu začeli zasledovati in preganjati. Odpustili so ga celo iz službe potem pa priznali, da se mu je zgodila velika krivica. Ali stvari so se spletle vendar tako, da je moral proč. Fašizem ne trpi med našim ljudstvom dobrih domačih učiteljev.

— Nova goriska občina. Združitev oko-lskih občin z gorisko se vrši l. maja. Vsi javni posli goriskega mesta se ta dan raz-tegnejo na priklonjene kraje Ločnik, Pod-goro, Solkan, Šempeter in Standrež. Pod-štati morajo predložiti svoje občinske obračune do 30. aprila. Občinski davki se bodo pobirali tako, kakor so bili že skle-njeni v posameznih poračunih. Davčna združitev se izvrši z novim letom 1928. Vr-šijo se posvetovanja z namenom, da bi se dokončala priklonitev brez sporov.

— Upravni odbor goriske pokrajine je imel pred kratkim svojo prvo sejo, v kate-ri so se rešili več gospodarskih zadev raznih občin. Prefekt Cassini je v svojem nagovoru navajal Mussolinijev ukaz, da se mo-ra postopati z javnim denarjem predvdom in natančno. Pohvalil — visoko inteligenco odbornikov in njihovo globoko poznanje deželnih razmer, »zato bo delovanje odbo-ra brez dvoma uspešno«. Zahvalil se je dr. Pinavčič, zagotavljajoč prefekta, da bo do odbornikov lepo pokorni navodilom Du-cej. V odboru je iz Tolmina H. Cafazura, iz Idrije F. Stecca, iz Ajdovščine A. Bizza-to. Tako upravljajo slovensko pokrajino sami Italijani.

Darimo za spomenik kralja Petra Osvoboditelja!

Zavarovanje potnikov na rumunskih železnica

Na Rumunskem je izšel nov pravil-nik za državne železnice. Pravilnik predvideva velike ugodnosti za vse potnike. Pasazir, ki bo kupil vozni li-stek pri blaginji, bo namreč v prihod-nje zavarovan tudi zoper morebitno nezgodo na železnici. Ker bo zavaroval-nina vsota že v vozno ceno, bodo kar-te le neznatno dražje. pasazirji pa bodo imeli z njimi v žepu nekake vrste zava-rovalno polico.

Projekt, ki predvideva en bloc zava-rovanje potnikov, določa za pasazirje štiri zavarovalne kategorije. V prvi bodo potniki I. razreda, ki dobe v slu-čaju smrti, nastopivše vsled železniške nesreče, 100.000 lejev odškodnine. Za potnike II. razreda je predvidena od-škodnina v znesku 50.000 lejev, za po-tnike III. razreda 30.000 in za potnike 4. razreda 20.000 lejev. Za slučaj in-validnosti bo uprava državnih železnic izplačala poškodovalcem procen-te kakor jih bodo določile posebne komisije. Vozne karte, obenem zavarovalne po-lice, pa bodo na račun tega zava-rovanja le neznatno dražje. V prvem raz-redu bo moral potnik doplačati 4 leje, v II. razredu 3 leje, v 3. razredu 2 leja in v četrtem razredu 1 lej. A s temi do-kladami si bodo menda v prvi vrsti opomogle rumunske železnice in šele v drugi vrsti pasazirji.

Gledališki škandal na Francoskem

V Lillu na Francoskem se je pred dnevi vršila premijera romana Viktor-ja Margueritta »La garconne«. Gleda-lišče je bilo odlično obiskovano. Prvo dejanje je poteklo docela mirno, a ko se je spustil zastor, ni bilo aplavza, pač pa je začela publika živgati, kričati, protestirati in napadati upravo z neiz-branimi besedami. Ta hrup se nikakor ni hotel poleči in ženske, ki so se ču-tile najbolj prizadete, so na koncu vdrle v upravniško ložo ter so moža de-jansko napadle. Psovale so ga, češ, da je napravil iz gledališča javno hišo.

Dramatizacijo Marguerittovega ro-mana odklanja sploh celokupna fran-coska kritika, povdarjajoč, da je bilo dramatizatorjem predvsem do umaza-nih špekulativnih namenov in da so se hoteli okoristiti na račun najnižjih in-stinktov.

Suzana Lenglen in mehikan-ski boksar

Božanska Suzana je priredila v ne-kem velikem mestu Zedinjenih držav ekshibicijsko igro. Seveda je z lahkoto zmazala nad vsemi svojimi nasprotni-cami.

Med publiko se je nahajal tudi neki mehikanski boksar, ki ga je čudovita igra svetovne teniške prvakinje spra-vila v ekstazo.

»Ta ženska je božanska, neprekoslji-va in neverjetna«, je vpil ves navdušen, ko je bila igra končana. »Vzeti jo ho-čem za ženo!«

Prijatelji so ga odvedli z igrišča, za-kaj bati se je bilo, da bo vročevrtni Mehikanec povzročil škandal. Menili so, da se mu bo čez noč kri ohladila. Pa se mu ni. In še danes plamti junaško boksarsko srce za skokonogo Franco-zinjo.

Pisal je Suzani pismo, v katerem jo je prosil za roko. Dobil je od nje nega-tiven odgovor. Bil je konsterniran; ne-srečni Mehikanec ne more razumeti, da se mu je mogla primeriti taka bla-maža... saj bi Francozinja napravila z njim bogme lepo partijo!

× Američanke se ne smejo fotografirati v klobuku. V Zedinjenih državah imajo svoje zastopstvo v senatu tudi ženske. Ne-ka senatorka je pred kratkim predlagala, naj se z zakonom določi, da se žene ne smejo fotografirati v klobuku ker se to ne sklada s principi moderne žene. Na vprašanje nekega moškega senatorja, čemu sta-va tak predlog, se je senatorka odrezala: »Veste, ženska mora biti uverjena, da je sama vedno moderna, medtem ko se mo-da klobukov izpreminja.« Tako je rekla in tako so zapisali ameriški listi, da se ta sveta resnica ohrani pozejšim rodovom, ki bodo gledali Evo najbrže z druge per-spektive.

× Zlato in lepra. Lepra, je kakor, zna-mo, neozdravljiva bolezen. Zdravnik prof. Hoffmann, vodja državnega zdravilišča na Kubi, pa javlja svetu radostno novico, da se mu je posrečilo najti precej učinkovito sredstvo zoper to bolezen. Skušal je zdra-viti bolnike z zlatom in je dosegel v iz-vestnih slučajih relativno dobre uspehe. V tem primeru zlato ne leči toliko naravnost boleznim same, kolikor jača telo v odpor-nosti proti bolezni. Prof. Hoffmann upa, da se bodo njegovi doslej doseženi uspehi z zlatom pri nadaljnjih poskusih še pove-čali.

× Morganova nagrada za lek zoper spal-no bolezen. Iz Newyorka javljajo, da je razpisal znani ameriški bankir Pierpont Morgan veliko nagrado v znesku 400.000 dolarjev ter je poklonil nevrološkemu in-stitutu v Newyorku z določilom, da se iz-plača tistemu, ki odkrije uspešno sredstvo zoper sparno bolezen. Morganova žena je pred dvema letoma umrla na spalni bo-lezni.

× Sven Hedin zbolel. Svetovni potnik Sven Hedin je, kakor poročajo iz Stock-holma, v Pekingu resno zbolel. Raziskova-lec se nahaja na poti v neraziskane predele Azije. Poročila o njegovem zdravstvenem stanju zelo vzburmajajo Hedinove sorod-nike...

× Koliko tehta naša zemlja. Prof. dr. Paul Neuyl, ki je nastavljen v merstveno-tehničnem uradu Združenih držav v Ame-riki je po treh letih intenzivnega študija izračunal, da tehta naša zemlja 6 sekstilijon-ov ton.

× Nov narkotikum. Berlinski profesor Unger je nedavno poročal na zborovanju berlinskega medicinskega društva o novem narkotičnem sredstvu, ki se imenuje E 107 ter se vbrizgava v črevo. To sredstvo je mnogo enostavnejše in uspešnejše kot do-seđanja narkoza v obliki inhalacije etra in kloroforma.

× Letalski dnevni izleti iz Londona v Pariz. V Londonu se je osnovalo društvo, ki ima namen oskrbovati dnevni izletniški promet med angleško in francosko prestol-nico. Družba je dala delati letala poseb-nega tipa, ki bodo nosila ime »Eno noč v Parizu«. Ta letala bodo startala v Croydonu pri Londonu ob 4.30 popoldne ter bodo za večerjo v Parizu. Pasazir se bo lahko navečerjal, nazabaval in navžil vseh slad-kosti pariškega vplemeta, ob 9. jutraj pa bo zopet stopil v letalo, ki ga bo pre-neslo v London baš za kosilo.

× Smrt ruskega diplomata Nabokova. V londonski bolnišnici sv. Jermeja je umrl pred kratkim Rus Konstantin Nabokov, brat v Berlinu umorjenega vodje ruskih emigrantov, Vladimirja Nabokova. Pokoj-nik, ki je dosegel 53 let, je bil izvrsten diplomat ter je po smrti poslanika grofa Benckendorfa faktično vodil rusko poslaništvo v Londonu. Po zloemu Koltakove akci-je ga je Sazonov odstavljal, na kar se je mož posvetil novinarstvu. Izdal je pred se-stimi leti svoje spomine, ki so zelo uvaževani in cenjeni z ozirom na njihovo vero-žostnost in zgodovinsko vrednost.

× Kongres antinuklinitov v Pragi. Le-tos od 2. do 5. junija se bo vršil v Pragi mednarodni kongres antinuklinitov. Na dnevnem redu zborovanja je kot glavna točka pretresanje vprašanja, s kakšnimi sredstvi in metodami se da najuspešneje pobijati kajenje.

Naši onstran granic

Borba proti italijanski raznarodovalni politiki

Iz govora poslanca dr. Besednjaka.

V razpravi o poročanju ministrstva za narodno prosveto v rimskem parlamentu je imel poslanec dr. Besednjak obsežen govor, čegar prvi del smo na kratko že objavili. Iz nadaljnjih izjavanj priobčujemo še take:

»Ko sem predložil naučenemu ministru ti-pične službe krivičnega postopanja napram našemu učiteljstvu, mi je odgovoril: »Kaj hočete, jaz ne morem poznati vseh učiteljev. Jaz postopam na podlagi poročil prefekтов in šolskih skrbnikov.« Ko sem se tozadevno obrnil na tržaškega šolskega skrbnika, mi je ta istotako odgovoril: »Kaj hočete, jaz ne morem poznati vseh učiteljev v svojem ob-širnem področju.« Zato upravičeno vprašujem: Kdo je oni, ki vodi šolsko upravo? Kaj so one neodgovorne sile, od katerih je od-visna usoda našega učiteljstva? Ne gre mo-orda za zlobne ovačbe in podla osebná maščevanja? S tem načinom postopanja hočejo šolske oblasti odvidno zadati udarec učiteljstvu slovenskega rodu. Pripadnost k rodu je edi-ni razlog za odpušt iz službe.

»Zadostno je omeniti, kako postopa tržaški šolski skrbnik napram našemu učiteljstvu. Zakon pravi, da sme trajati suspenzija od službe največ 6 mesecev. Šolski skrbnik pa ima navado suspenzirati od službe po 1 leto in še več, tekoma katerega seveda učitel-je ne prejema nikake plače in bi moral pogl-niti od gladi, ako bi mu ne pomagali dobri ljudje. Ta politika ima za posledico, da se naši učitelji v vedno večji meri izseljujejo. Vse kot polovica slovenskega učiteljstva iz Julijeke Krajine se nahaja v inozemstvu. Naša kultura je v nevarnosti. Šolska zakono-daja je izgubila iz šolskih dvoran naš ma-terinski jezik, sedaj pa podira drugi glavni stebler naše kulture s tem, da odpušča slo-vansko učiteljstvo« (Min. on. Fedele: »To je čuvarjenje!«). Raznarodovalno postopanje se pod vodstvom ministra Fedele-a vedno bolj povzroja. On je prvi naučni minister, ki je prepovedal od četrtega razreda dalje

verski pouk v maternem jeziku, dočim pravi nauk katoliške cerkve, da se mora baš božja beseda propovedovati v jeziku vernikov. Vera je sama sebi namen. Čim postane orodje v politični borbi proti vernikom, pre-neha biti vera.

Naš položaj je postal še bolj težak, odkar je bila moralna in duševna vzgoja naše mladi-ne prepučena edino le fašistovskim orga-nizacijam, ki ne dovoljujejo uporabljanje našega jezika. Od naših nekdanjih pravice nam je preostalo edino še domače ognjišče. Zato pa vhitimo v rokah drugo mogočno in ne-premazljivo orodje. Na naši strani je krvna in plemenska pripadnost naroda, katerega ne bodo zatirili niti denar, niti zakoni, niti upravná sredstva in materialna moč države. Jezik naroda ni obleka, katero se lahko po-ljubno izpreminja in zamenja, ampak je glo-booko vrepjen v zavesti in čustvovanju na-rodov. Edino, kar lahko dosežete pri naši deci, je volto in papagaleto besedičenje, ki bi s časom izginilo, ne da bi zapustilo niti najmanjšega sledu v njeni duševnosti. Iz tega razloga se bomo danes še bolj uspešno borili proti vaši raznarodovalni politiki, kakor smo se v preteklosti zmagovito borili proti stoletni germanizaciji Avstrije.

Naučni minister Fedele je na dr. Besed-njakov govor izjavil, da je naučená drlžite, da hoče politika narodne vlade raznaroditi drugorodno prebivalstvo. Italija hoče samo braniti svojo civilizacijo v svojih lastnih me-rah (!) ... Odpustil je le one učitelje,

M. Zevaco

107

Papežinja Favsta

Roman

»Glej, glej!« je mirno rekel Pardaillan, »gospod de Bussi-Leclerc je gospodar v tem okrevanju? Zdravi, gospod Leclerc!...«

Maurevert je zaškripal z zobmi.

»Ceprav me nočeš videti, Pardaillan, jaz te vendarle vidim in govorim s teboj. Poslušaj me, naj ti bo prav ali ne.«

»Gospod Leclerc,« je dejal Pardaillan, »rapir, ki vas klepije po mečih, je sicer dolg, a vendar krajši od tistega, ki sem vam ga izbil v nekem mlinu!...«

Bussi-Leclerc je prebledel in zaklel.

»Podvizaj se,« je zarenčal, »podvizaj se, Maurevert, da ga ne zakoljem pri tej priliki!...«

»Dožite, bežite,« je rekel Pardaillan, »saj se ne bi upali, gospod Leclerc, Strah vas je moj roj, čeprav imam noge v obovih... Fej, kako grdo vas je pogledati! Prav takole kisel je bil vaš obraz, ko sem vas vezal na vetrnico!...«

Pardaillan je udaril v tak grohot, da je zamrazilo še arkebuzirje na hodniku.

»Smrti vam boje!« je zarjovel Bussi-Leclerc in izdrl bodalo.

»Pusti ga, pusti!« Maurevertov glas se je cedil kakor žolč. »Mučitelj, ki pride jutri ponj, bi bil preveč razočaran, če bi našel mrliča!...«

Pardaillan se ni prestal grohotati.

»Gospod Leclerc,« je nadaljeval, preziraje Maureverta, »ali veste, gospod Leclerc, da sem tudi jaz veroval vaši borilski slavi? Ko sem vas uziiral pred seboj z rapirjem v roki, si nisem mogel kaj, da ne bi preporočil duše Bogu. »Joj meni!« sem si dejal, »to je mojster, ki se ne more nihče pohvaliti, da bi ga bil kdaj premagal! Mrtev sem, če ne še hujšega!...« A nisem si še povedal tega, gospod Leclerc, ko je zletel vaš rapir več ko petnajst črevljev daleč. Sram me je postalo, da sem vas imel za mojstra, ko ste samo učenec!«

Bussi-Leclerc se je penil. Vsaka Pardaillanova beseda je bila sunek z bodalom.

»Počakajte!« je zatulil. »Jutri te seznanim z mojstrom, ki te nauči drugačnih besed!«

»Z mojstrom žarečih klešč in natezalnice!« je milo pripomnil Maurevert. »S tistim, ki izdira nolte in reže jermene z živega hrbta!...«

»Učence!« je povzel Pardaillan. »Nu, recimo, da ste dober učenec. Vidi se vam, da ste se veliko pretepali po beznicah. Gospod

Leclerc. Deset ali dvajset let šole, pa utegne še kaj biti iz vas...«

»Lopov!« je kričnil Bussi-Leclerc. »Saj me nisi ujel pošteno! Zavratno si me ujel!«

Pozabljal je položaj. Pardaillan je bil zanj samo še mojster meča, ki se je bahal, da ga je ugnal v kozji rog. Izdrl je rapir kakor v borilnici in jel razkazovati, kako je bilo.

»Vidiš,« je rjovel, »držal sem meč v terci... Takole, glej, Maurevert... in tedaj!...«

»Joj, gospod Leclerc,« ga je prekinil Pardaillan s svojim strašnim smehom. »Kašen je ta nastop?... Nikar tako trdo v zapestju! Ne iztežite lakti tako daleč naprej!...«

»Satan!« je kričnil Leclerc. »Še uči me!...«

»Roka se mu trese kakor pasji rep!« je dejal Pardaillan. »Veste kaj! Še pijanec bi se sramoval takega borjenja... Ali vam res ne gre v glavo?«

Leclerc je spravil rapir v nožnico. Od togote je bil blede kakor mrlič. In zdajci je požugal Pardaillanu s pestjo, zaklel v brk, udaril dvakrat z nogo ob tla, kakor bi odgovarjal na izziv, in odšel iz celine, preganjan po okrutnem smehu svojega jetnika, ki je klical za njim:

»Pojdite k mojstru Ambrožu in recite, da sem vas jaz poslal; on vas nauči držati meč, kakor se spodobi!«

Mojster Ambrož je bil prav tako na glasu zaradi svojih porazov, kakor je bil Bussi-Leclerc zaradi svojih zmag.

Guverner Bastille je jokal. Mignil je arkebuzirjem, da počakajo Maureverta; nato je kakor brez uma oddiral na vrh.

»Nu, Pardaillan,« je izpregovoril Maurevert, »poslušaj me, dokler še živiš in dokler zapriseženi mučitelji šele pripravljajo zate svoje škripce in klešče!... Jaz nisem Bussi-Leclerc in priznam, da se te bojim... to je, zdaj ne več, ker te vidim uklenjenega... Pogledaj me dobro! Maurevert stoji pred teboj! Razumeš?... Maurevert, ki je zadal klatežu tvojemu očetu eno poslednjih ran, od katerih je umrl! Maurevert, ki je poslal Loizo Montmorencyjsko, tvojo ljubico, na oni svet!...«

Lopov je napeto opazoval učinek svojih besed. Toda vitezov obraz je bil čudno miren; nobena mišica ni trepetala na njem. Še pogledal ga ni. Vse, kar je storil, je bilo to, da je vtaknil desnico za telovnik. Nohti te desnice so jeli krčevito grebsti po prsih. A Maurevert ni videl tega, Zaman je čakal vzkrika bolesti iz vitezovih ust...

Pardaillan je trpel kakor duša v peklu... Toda njegovi brki so se ježili in trepetali kakor vedno in njegove ustnice je krivil običajni porogljivi nasmeh.

»Preklete!« je škrtnil Maurevert sam pri sebi. »Ali mu niti prošlost ne gre več do živega?... Marljivo si me iskal,« je povzel na glas. »Leta in leta si se podil za menoj, leta in leta sem begal iz kraja

v kraj, da se ne bi sestala... In tako sem postal naposled radoveden, kaj mi želiš povedati... Evo, poslušam te. Kaj imaš do mene?...«

Pardaillan je molčal. Niti z očmi ni trenil. Bil je kakor slep in gluhi!

Maurevert se je stresel od togote.

»Prav!« je dejal. »Čemu bi govoril, jeli, ko veš, da pojdeš odtod krvav mrlič! Še nekaj ur in tvoje telo bo predelano za mrhovišče... Povem ti, Pardaillan, sladko bom spal tisto noč, ko si zvečer poročem: »Pardaillan leži v grobu, opravljeno je!... In če bi me po tvoji smrti vendarle še nadlegoval strah, bom imel ženo, da me bo mirila in tolažila!...«

Maurevert je premolknil. Nadejal se je, da vsaj to pot zadá Pardaillanu strašen udarec.

»Ženo bom imel!« je ponovil. »Zakaj ne vprašaš, katero? Poznaš jo...«

Pardaillan je nehote trenil z levico. Ko je Maurevert videl ta gib, je z grozo odskočil, čeprav je vedel, da ga jetnik ne more do- seči.

»Spodobi se, da zvež, kdo je moja žena in kaj se je zgodilo s tvojimi prijatelji,« je povzel. »Ženo poznaš. Ime ji je Violetta; ura ni še minila, kar sem se poročil z njo. Nu, kaj porečeš?...«

Ali ga Pardaillan ni slišal? Ali ga ni razumel? Niti njegove trepalnice se niso ganile. Toda desnica, ki se je skrivala za telovnikom, je bila vsa krvava...

»Ko boš mrtev,« je nadaljeval Maurevert, »odpotujem z Violetto v druge kraje. Naj me ljubi ali ne ljubi, malo mi je mar... Narobe, še sladka mi bo zavest, da je deklina moja, čeprav ljubi drugega... Ta, ki ga ljubi, je tvoj najdražji prijatelj... Obsodil sem ga na smrt!... Poslušaj... čuješ li, kako vpije?... Številka štirinajsta, haš nad tvojo glavo, je celica Karla Angoulémskega!...«

Pardaillanove prsi so se napele. Maurevert je začul jedva slišen vzdih. Kako majhna uteha je bil ta vzdih za njegovo brezmejno sovraštvo!...

»Oh, satan!« je zaškrtal z zobmi. »Da ti res ne bi mogel izvabiti vsaj enega stoka? Enega samega, da se morem gostiti z njim do konca svojih dni!...«

»Dremle se mi,« je zamrmral Pardaillan. »Zaspan sem, da nikoli tega... Nu, pa zaspimo!«

Legel je na tla, položil glavo na komolec in zaprl oči. Da je Maurevert videl strašno muko, ki mu je trgala dušo, bi bil zblaznel od veselja. Toda ko je snel svetiljko z žrebila in je posvetil vitezu v obraz, se mu je zdelo, da blaženo spi. Njegove prsi so se mirno dvigale, na ustnicah mu je plaval smehljaj... Maurevert je zaklel kakor besen in zarjovel:

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par Najmanjši znesek Din 5.—

Zenitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Zdravila

Zadruga sobo-črko-slikarjev, piekarjev in ličarjev
s sedežem v Ljubljani, namena, da se vsi trije področja prikažejo v letu meseca aprila. Interesanti naj vseh kolk prave prebije do 10. aprila pri načelniku gosp. Štefanu Špeletu na Rimski c. 16. 7807

Obeti

FRANC FUJAN
krovstvo in zaloga
strehnih potrebščin
Ljubljana-Galjeva 9. 105

Službe

Učenko
ki ima vselej do trgovine s mešanim blagom, sprejemni. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 7822

Kontoristinja

popolnoma vsako slovensko in nemško stenografijo ter strojelepi, sprejemni na ta-kojnih napisih. Na drugo-ponudbe se ne odziva. Lo-vošnje na oglasni oddelku »Jutra« pod »Poveljstva« 8028

2 učenca

enega z dokončano nemško-ko-ko rabim za špe-rijsko trgovino, drugega z ljudsko solo pa sprejemni v umetni mlm. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »M. G.« 7875

Učenko

z dobrimi sprevodili in po-štenimi stavci, sprejemni si-vilija. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 8066

Hišnika

sprejemni za enodružinsko-vo v mestu. — V podre-vidu je polna družina, največ 3 oseb. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Rendolben blisk« 7888

Natakarico

vsako slovensko in nemško-ko rabim za špe-rijsko trgovino, drugega z ljudsko solo pa sprejemni v umetni mlm. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »M. G.« 7875

Provizijski potnik

za prodajo čevljev na vseh-kratki, dolgi, kubi. — Na-šlov pove oglasni oddelku »Jutra« 7807

2 krojaška

pomočnika
dobro izveščana za fino-veliko delo sprejme kro-jaška radona Nikola Mielc — Ogulin 7914

Parketnega mojstra

preravnega — popolnoma samostojnega in 2 mizarstva mojstra sprejme levo industrijsko podjetje v Sloveniji. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 8107

Zagorja

dobro »strig« sprejemni-mlin na vodno kago. Na-šlov pove oglasni oddelku »Jutra« 7915

Mlinar, pomočnika

enega blazpca in konjem sprejemni takoj. Plaša po dogovoru. Ponudbe posla-ji na Valjani mlm Radetce pri Zidanem mostu. 8004

Starejši posestnik

trgovno-tvornikar, z otroci brez tene, sprejme znanst-vo, trezno in pošteno slo-ško na pisarno in hišo napravila. Ponudbe, če mo-žejo se sliši, na oglasni od-delku »Jutra« pod »naško« »Povelje« 8034

Službe

Trgovski pomočnik
verstan v vseh delih trgo-vo-ve, leži samestvenia v večji trgovini v mestu ali na delu. Cenjene ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Dobro prodajalec« 8041

Prodajalka

melane stroke — verstan-je tudi v pisarniški posli-jeji sprejemni ali na Gre-jeji tudi za serijo. Cenjene po-putne prošnje na podružnico »Jutra« v Celju pod »Rifro« »Vestnost« 29. 8106

Dobra šivilja

za dame in otroke gre si-vat na doma k boljši ro-čnici. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Rifro« »Zmerne cene«. 7872

Deklica

stara 15 let, leži vsaj tri-kot učenka v delikatesno trgovino, oziroma v friser-ki salon, kjer bi imela vsa-odkrobo v hiši. Cenjene po-putne prošnje na podružnico »Jutra« v Celju pod »Rifro« »Vestnost« 29. 7896

Službo

v industrijskem ali drugem podjetju leži blisk. Zander, narednik s trg. izobrazbo. Star 38 let. Naslov v ogl-oddelku »Jutra«. 8006

Prodaj

Vrtnarji
in posestniki vrtni! Sadike pravega nimenberškega bra-za (morska redka, delika-tesa) dobite v vsaki kolli-ki. Največja korist v vrtni. Naročila sprejema do 1. aprila Bogomir Fihlerič v Mariboru. Ruska cesta 37 in tobačna trafikla na Tris-ki cesti št. 1. 8146

Auto

tridesetletni, v dobrem sta-ju, prodam za 10.000 Din. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 7976

Trgovski inventar

nove stekle za krompir in maslino, 5 tobin in 1000 parov, za veliko trgovino, takoj naprodaj. — Praga na oglasni oddelku »Jutra« pod »naško« »Ugov-« na prilika 1000«. 7958

Simon Klimanek

Ljubljana, Seienburgova ulica 6
zdelaj

obleke za gospode

po najnovši modni in zmernih cenah. — V zalogi ima vedno najboljše češko in avstrijsko blago.

Strojni inženjer

z včetno pak o, ki se le-že zabaziti v bombažni tekstilni strok, bi mogel za pri-letno solanje v nozemstvu doot manjšo stipendijo. — Kolektant na pošljico pr-jeve s točnimi podatki Ljubljanski inženjski komori

Kopalne banje

(Sitzwasser) pločevnate, napredaj so 250 Din komaj na Dunajski cesti št. 9/II — dvorčje 8003

Avto

Austro Daimler, šestdeset-let, malo rahlen, napredaj Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 7994

Sadno drevje!

Več sto jablan, visokih in pritrjenih po 4. 8 in 10 Din ter nekaj češnjevi ima na-rodaj Kmetijska družba v Ljubljani. Turjski trg 7876

Nova otomana

napredaj za 700 Din. So-čarski stari 2. 8033

Kupim

Veverične kože
pisarje nad normalno ceno D Zdravil Ljubljana. Flo-rijska ulica 9 47

Pozor!

Kupujem stare moške obla-ke, čevlje, pohištvo in. — Doplnjena zadostuje da pri-tem na dom. — A Drame. Ljubljana, Galjeva ulica, št. 29. 8019

Vreče

za lito, moko, sol in ogre-je. Kupuje in prodaje najviše J. Kušan, Kranj. Slovenija 7996

Peret

Boljšo hišo
ali vilo kupim, najraje v Ljubljani, ev. tudi v okolici. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Amerikane«. 8042

Velika parcela

v Trbovljah
v trgu, in sicer njiva v iz-meru 1 ha in 500 arav. — Njiva je v najboljšem kra-ju ob cesti, pripravna za vrtnarstvo, kakor tudi za vrhovratna stavišča. — Prodaj v celoti ali tudi v manjših parcelah po 30 Din. Kvadratni meter Po-jašnja daje g Ivan Oreš-nik, posestnik. Trbovlje 67 7782

Živali

Jačca za valjenje
od čistokrvnih rumenih Or-pington, oddaja po 10 Din komaj Franzl. Privoz 10. 7773

Razno

Zidarski mojstri in stavbeniki!
Krajni solski svet v Ljubljani nametava prenesti in prebiti 2 solski poslopji od zunaj, ter porušiti in popraviti škaro ob potoku Bolnu. — Ponudbe do 15. aprila 1927. Pojašnja dolo-berstnost, v istem vno pri vodstvu deške šole. 8052

Manišo hišo

kupim v Ljubljani Ponud-je s ceno pod »Manjša hi-ša« na oglasni oddelku »Jutra«. 8007

Lokal

ob Aleksandrovi cesti odda- takoj po znanim najemnim Poročnimski zavod v Ljubljani 7823

Gostilno

zelo prometno — kjerkoli vstajem v nojem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 8003

Manopanja

Brezplačno
preravnati oddaja »stanova-je« obe lokalne gostilne trgo-vo-ve delavnice itd. Posre-jevanje za oddajanje po-putne brezplačno »Po-« »redovalne« se Petra c. št. 18 8091

Kapital

Družabnika
v večjem kapitalom spre-jem v dobrih kakovostno pod-jele na vodno moč. Na-šlov pove oglasni oddelku »Jutra« 7829

Soliden trgovec

leži 15.000 Din posejila za nakup blaga k praznikom. Samo vsake ponudbe pro-šim na oglasni oddelku »Jutra« pod »naško« »Ga-« »ranija« 777

Zetev povečate

na manj za 50%
ako gnojite s pomočjo bak-terij, kar je preizkušeno kot najzgodnejše in naj-čenejše. Samo mi moremo jamčiti za sveto roko in si-гурen uspeh! Zahtevajte takoj brezplačno navodila, če pred seboj! Zastopnik sprejemne v vsakem mestu države. — LABORATORIJ Dr. B. KRŠNJAČ, Zagreb znanstveni zavod za prepa-rativno kemijo i bakteriolo-ško promijo. Makšičeva c. 66 — Telefon 3706-a 7782

Nikake posredovalne prodaje! Iz tovarne naravnost k Vam!

Vabimo Vas, da si ogledate našo zalogo

pomladne moške konfekcije

kakor tudi oblek za dijake in otroke.

Ne dajemo na obroke!

Pač pa smo posebno ceni in solidni!

Mehanična tovarna oblek d. d.

podružnica Ljubljana, Mestni trg št. 3.

najboljše Vam dobavi

Andrej Kregar

tovarniška začga roh štva

St. Vid n. Ljubljano

(nasproti kolodv. Vižmarje)

V za ogi ima vedno spalnice, edine ce v poljubnem

lesu in barvi. — Zalogo si ogledate lahko vsak dan.

Konkurenčne cene, cenik na zahtevo. 112

Letoviščarjem in turistom

se nudi izredna prilika, občudovati krasno

Plitvičkih jezer v Liki,

ra ti sedanji znatno znižanih cen. — Dnevna oskrba stane

50 do 65 Din. — Za šole in izletnike znaten popust.

788

Se priporoča »Hotel Plitvice«.

Modro galico 98/99%

specerijsko blago, kavo, riž, olje, moko, slanino,

mast, koruzo, razno žganje itd. ter

praženo kavo

nudi najceneje na veliko in malo

veletrgovina

Anton Kolenc & drugovi, Celje

Lastna pražarna za kavo. Trgovci, zahtevajte cenik

Tvrđka

M. Stele & I. Pielick

Ljubljana, Soiski drevored (Semenišče)

priloprača

ogotelo zalogo vedno svežega ižnega in domačega sadja

ter dežernih pridelkov. Tvrđka dobavlja specijalno limone in

pomaranče vedno direktno od producenta, ter zamore vsled

tega postreči cenj odjemalcem vedno z garantirano najlepšim

blagom po brezkonkurenčnih cenah. V dolgoletnem poslovanju

nosrečilo se je tvrdki stopiti v trgo-ske stike s samo prvot-

stnim izbranimi inozemskim dobavitelji ter eksportnimi tvrd-

kami, katero dejstvo jamči, da dobavlja tvrdka vedno le prvot-

no blago, ter more ista zagotoviti cenj odjemalcem najso-

idnejšo in najtočnejšo post-žbo. — Izvršujejo se naročila

tudi za vagonse množine ter se za ista računajo izjemni

nizke cene.

Blagovolite se prepričati!

Zahtevajte cenike

Modni salon

P. Barbori

Mestni trg 7

priloprača bogato zalogo

svilenih klobukov

in slammiko

od 80 Din naprej do

najnižje izvešče

Preoblikovanja

slamn.kov